

Ponedeljak, 26. avgust 2002.
Svedok Muharem Daši (Muharrem Dashi)
Svedok Sadik Džemajli (Sadik Xhemajli)
Optuženi je pristupio Sudu
Otvorena sednica
Početak 9.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs (Nice), primetili smo da je lista svedoka ponovo promenjena. To je stvar koja nas zabrinjava zbog toga što za sve one kojih se ovaj slučaj tiče, to znači više dodatnog posla. Možete li da nam kažete, molim vas, kakvi su efekti ove promene?

TUŽILAC NAJS: Dakle, pre svega dokument u kome je bila zabeležena poslednja lista datiran je 22. avgusta, ali ja smatram da je tu, na žalost, bilo određenih problema sa dostavljanjem materijala časnom Sudu. Plan koji mislim da sam obelodanio...

SUDIJA MEJ: Možda možemo da utišamo taj mikrofon.

TUŽILAC NAJS: Plan koji mislim da sam obelodanio pre mesec dana, sastojao se u tome da svi preostali svedoci sa albanskog govornog područja budu saslušani ove nedelje, ako je to moguće, zbog toga što, nakon toga, kako smo mi razumeli, kabina za prevođenje sa albanskog jezika više neće da bude puna. Ako pogledate svedoke koji su nabrojani od 1 do 16, svi oni su svedoci sa albanskog govornog područja, osim jednog, pod brojem 4, koji treba da bude pozvan ove nedelje. Mnogi od njih potпадaju pod Pravilo 92bis, ali ne svi. Svakako, dva duža svedoka će danas da budu prisutni i mislim da se oni nalaze pod brojevima 2 i 3. Mi priznajemo

da je pomalo optimistički očekivati da 16 svedoka bude saslušano tokom jedne nedelje, ali mi ćemo da damo sve od sebe. I stoga može da se desi da će nekoliko svedoka sa albanskog govornog područja da bude početkom sledeće nedelje, počevši od broja 17, a to je svedok koji je, ja mislim, predmet molbe. Nakon njega je broj 18 za koga postoje određeni problemi. Predmet sa svim molbama je nedavno sačinjen u odnosu na to kako će njegovo svedočenje da bude omogućeno. Ja mislim da broj 19 neće da predstavlja problem. Svedoci pod brojem 20 i brojem 21 su očigledno potencijalno suštinski svedoci. Svedok broj 22 je svedok koji može da svedoči u bilo koje vreme, kako se čini, kao popuna. I ako bih ja mogao da se koristim iskustvom časnog Suda, on će da svedoči radi raščišćavanja različitih pitanja, umesto da svedoči na način kako je to prvo bitno bilo predviđeno. Za svedoka broj 23, ja nisam siguran kakvi su izgledi da će ovaj svedok da bude dostupan. Na svedoka pod brojem 24 vratiću se za koji trenutak. A svedoci pod brojem 25 i 26 su svedoci čije je svedočenje neophodno u pogledu unakrsnog ispitivanja prethodnog svedoka, Karleuše. Mi se nadamo da će oni da budu dostupni. Tako da su ovi svedoci od 17 do 26 ograničeni na nedelju dana i nadamo se da oni neće da uzmu mnogo više vremena. I, prema tome, dok dođe vreme za svedoka broj 26, dozvoljavajući mogućnost da jedan ili dva svedoka možda neće da budu dostupni, dok dođe vreme za svedoka 26, to je otprilike dve nedelje ili nešto malo više svedočenja o predmetu onoga šta sada moram da kažem o svedoku broj 24. Svedok broj 24 je, kao što je Sud toga svestan, subjekat posebnog naloga i značaja. Tužilaštvo je izašlo u susret tom značaju onoliko brzo koliko je to bilo moguće i ušlo je u konstruktivne pregovore sa jednom od drugih strana uključenih u molbu koje je Sud svestan. Ta strana nije bila neugodna, već je, suočavajući se sa realnošću putovanja bila u potpunosti popustljiva i ja mislim zabrinuta da izađe u susret zahtevima Suda i bila je u pregovorima sa nama. Ovi pregovori nisu okončani i ja nisam siguran da će oni da budu okončani na vreme kada bi svedok trebalo da se prozove u ovom delu suđenja. Ja činim sve šta je u mojoj moći, ali tu nisu samo pregovori, tu su takođe naređenja vlade koji treba da budu

učinjeni pre nego što stvari budu sveobuhvatno iznete pred ovaj Sud i mi ćemo sve učiniti da budete informisani. Ali bez svedoka broj 24 i zapažajući šta treba da bude rečeno o svedocima broj 27, 28, 29 i 30, moje predviđanje je da će to da uzme malo više od dve, ali ni u kom slučaju pune tri nedelje, sa konsekventnim prednostima u pogledu početnog datuma drugog dela suđenja.

SUDIJA MEJ: Mi smo sada primili medicinski izveštaj o zdravstvenom stanju optuženog koji smo tražili, dalji izveštaj. To može da ima nekog uticaja na brzinu suđenja.

TUŽILAC NAJS: To je dokument koji mislim da ja nisam video.

SUDIJA MEJ: Dobro. On u svakom slučaju treba da bude preveden. Dakle, počnimo sa svedočenjem.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mogu li da istaknem još jednu stvar radi informacije? Postoji jedno istaknuto pitanje oko Pravila 70. Ono proizilazi, ako pogledamo našu listu sa svedocima, posebno u odnosu na svedoka broj 30. Pitanje Pravila 70 je predmet molbe za ponovno razmatranje, ne za ponovno razmatranje, za pregled, od strane Tužilaštva i Vlade. Staranje o Pravilu 70 je u zastoju dok ta stvar ne bude značajno određena. Ni jedan svedok koji je sa moje strane kategorisan po Pravilu 70, uključujući i svedoka broj 30, neće meni da bude dostupan sve dok to pitanje ne bude riješeno, tako da svedoka broj 30, iako se on odnosi isključivo na Kosovo i samo na Kosovo, on je svedok koga ja neću da budem u stanju da pozovem u delu određenom za Kosovo, već će da bude određen da bude pozvan kasnije, ako bude bio dostupan. Moje predviđanje je da kada ovo pitanje koje se odnosi na Pravilo 70 bude bilo određeno, iako stvari mogu da izgledaju pomalo problematično u ovom trenutku, u stvari pitanja činjenica će da postanu jasnija i biće nam lakše da planiramo i verovatno lakše da pregovaramo, ali ja se bojam da će doći do pauze u pogledu pitanja koja spadaju pod Pravilo 70 sve dok to pitanje ne bude određeno. Ja ću da budem ovde do srede, ali verovatno neću tu da budem u

četvrtak i petak i jedini svedok koga ja mogu da predvidim da može da bude premešten sa svoje trenutne pozicije, uz dozvolu Suda, biće gospodin Merovci (Adnan Merovci). On je ovde samo da bi se pozabavio video trakom televizijskog intervjuja, tako da je to veoma diskretna stvar. Kada on i traka jednom budu bili ovde, ja mogu da ga zamolim da počne ranije.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, koliko vi ukupno imate potencijalnih svedoka koji spadaju pod Pravilo 70 u celom vašem slučaju?

TUŽILAC NAJS: Ne znam precizan broj u odnosu na odeljak Hrvatske i Bosne, verovatno veliki broj, ali oni spadaju pod različite kategorije. Postoje svedoci kao što je svedok broj 30 koji je, kao što jeste, neposredan i običan svedok. Ja to ne mislim u pežorativnom smislu, ali koji je u pogledu onoga što se tiče vlade, pod zaštitom Pravila 70. Postoji veliki broj svedoka i stoga bi trebalo doneti rezoluciju o tome kako sa njima treba da se postupa. Onda postoje drugi svedoci, reći "višeg reda" je pogrešno, ali mnogo višeg profila. Postoji nekolicina takvih. Na određeni način oni potпадaju pod različita sagledavanja i određenja. Oni mogu da imaju veoma značajan potencijal u pogledu slučaja i nisu odmah pokriveni pitanjima koja su obuhvaćena Pravilom 30, ali jednom kada se bude odlučilo oko svedoka broj 30, tada će za nas verovatno da bude moguće da mnogo jasnije sagledavamo način na koji ćemo da se bavimo svim pitanjima koje proističu iz Pravila 70, tako da dugačak odgovor na pitanje časnog Suda jeste: postoji nekoliko svedoka, ja nisam u potpunosti siguran u broj svedoka, koji su iste vrste kao i svedok pod brojem 30, ali tu je još jedna kategorija Pravila 70, zapravo koja će verovatno potpasti pod odvojeno i kasnije razmatranje.

SUDIJA ROBINSON: Svakako, mi koristimo termin Pravilo 70 neformalno.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, da. Ja neću da ovo dostigne do bilo kakvog priznanja osobnosti, da oni tako budu opisani, ali prihvatom zaključak. Hvala vam. Gospodin Rajnefeld (Rynefeld) će prvi da preuzme.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, časni Sude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May)...

SUDIJA MEJ: To nije bilo prevedeno, gospodine Miloševiću. O čemu se radi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želeo bih da uložim prigovor u pogledu ove liste i to je ono šta ste vi izneli, zapravo. Ovo nije jedini put da smo na početku dobili novu listu. Da li ste vi...

SUDIJA MEJ: Greška je bila moja. Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dakle, to nije samo to šta ste primetili na početku, nije samo da smo dobili novu listu, ja želim da podvučem da smo je dobili tokom poslednjeg radnog dana pre ovog vikenda. U svakom slučaju, to nije u suštini pitanje na koje bih ja želeo da obratim pažnju. Ja imam nekoliko primedbi. Ovde su učinjena pravila da se kao svedoci čuju ljudi zaposleni u Tužilaštву kao svedoci, što će reći da to nije pravo svedočenje u smislu iznošenja dokaznog materijala. To samo može uspostaviti još jedan element u iznošenju svrhe ove lažne optužnice. Po imence vi ovde imate svedoke kao što su to Kevin Kertis (Kevin Curtis) i Džon Zdrilić (John Zdrilic) koji su uposlenici Tužilaštva. To praktično znači da oni sede na dve različite stolice u isto vreme. Oni sede u klipi Tužilaštva, a takođe treba da zauzmu i mesta svedoka i oni treba da svedoče o njihovim ličnim lažnim optužbama i ovo je nešto što je meni potpuno nepoznato u bilo kojoj vrsti regularnog sudskog postupka ili u bilo kojoj vrsti regularnog tipa suda. Dakle, ovo se odnosi na svedoka pod brojem 17 i svedoka pod brojem 22. Drugo, zbog toga što ja smatram da su ovo dva elementa, optužnica

i Tužilaštvo su jedna stvar, a ovde se oni pojavljuju u dve različite uloge. To bi bilo kao kada bi gospodin Najs sam zauzeo mesto svedoka i ako bi on svedočio baš kao što to članovi njegovog oseblja treba da učine. Drugo, u izjavi ovog nagoveštenog svedoka Kevina Kertisa, mi pronalazimo neke nove činjenice, što je vaša dužnost, gospodo, da pogledate u okolnosti naloga zločina koji su počinjeni u nameri da me se dovede ovde. On u svojoj izjavi kaže da me je on navodno uhapsio, iako sam ja prethodno već bio uhapšen, tako da mi ne možemo uopšte razgovarati o hapšenju; čuvar zatvora me je predao bez bilo kakve odluke; da je on tražio od njega papire i da je jedan odgovorio da on nema nikakve papiere. Što će reći da u nelegalnom...

SUDIJA MEJ: Ja ču da vas prekinem. Mi ćemo, kada za to dođe vreme, da sagledamo prihvatljivost ovog svedočenja. Mi o tome nećemo sada da odlučujemo. Imamo prijavu u odnosu na svedočenje gospodina Kertisa koju treba da sagledamo i ako mi dozvolimo da ovaj svedok svedoči, mi ćemo prvo vas da čujemo pre nego što donešemo bilo kakvu odluku u tom pogledu. Slično tome, bilo kakve primedbe za bilo koje drugo svedočenje, mi ćemo da saslušamo, ali mi ćemo sada da saslušamo svedočenje svedoka koji je pred nama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, gospodine Mej, dok u izjavi ovog svedoka, bez obzira na to kako ćete vi voditi proces, da li uposlenik Tužilaštva takođe može biti svedok ili ne, postoje određeni elementi koji su vaša dužnost da nešto učinite, jer su zločini počinjeni u odnosu na kršenje *habeas corpus-a* i ostalih zakonskih odredbi nacionalnog prava i međunarodnog prava. I vaša vas dužnost ograničava na to da zauzmete stav u pogledu ovoga i da se držite u skladu sa međunarodnim pravom, zbog toga što u bilo kom normalnom sudu, ako su ovakvi zločini počinjeni, ja bih trebao da budem odmah oslobođen. Vi možete zauzeti bilo kakav stav koji želite, ali vi morate zauzeti stav i morate stoga obavestiti javnost, a i mene, takođe, naravno. I treća primedba je da ja želim da kažem sledeće: vidim da su neki novi svedoci sada ubačeni,

Dragan Ilić, na primer, Slobodan Borisavljević, a mi nismo primili bilo kakve izjave koje su oni dali. Ja ne znam da li ste vi primili bilo kakve izjave koje su oni dali. Njihovih izjava nema. Drugo, u pogledu ovog trećeg svedoka iz policije, Božidara Protića, takođe nema izjave. Postoji samo neka vrsta zapisnika radne grupe Ministarstva unutrašnjih poslova ove marionetske Vlade koja je sada na vlasti u Beogradu. A za Časlava Golubovića mi imamo izjavu na engleskom. Nije moguće da ju je on dao na engleskom, već samo na srpskom, ali mi nismo primili izjavu na srpskom. Onda, takođe, Ždrilić koji je uposlenik Tužilaštva, tako da on ne može biti tužilac i svedok. On ne može pisati optužnicu i onda svedočiti u korist te optužnice, tako da mi ovde imamo listu koja je data na potpuno neprihvatljiv način. Dakle, ovo su moje primedbe.

SUDIJA MEJ: Sada ćemo da se pozabavimo pitanjem izjava. Sa bilo kojim drugim pitanjima bavićemo se kada bude bilo odgovarajuće za svedoke da daju svoje iskaze. Da, izvolite, gospodine Rajnefeld.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam, časni Sude. Namera Tužilaštva je da pozovemo Muharema Dašija (Muhamarem Dashi) i predlog je da sa njime postupimo u skladu sa Pravilom 92bis sa unakrsnim ispitivanjem. Časni Sude, ja ne znam da li je Sud, zapravo, imao priliku da nam obezbedi svoju sudsku odluku po pitanju naše molbe i stoga, ja moram da vas pitam pre nego što ga pozovem, da li mi možemo da nastavimo u skladu sa Pravilom 92bis sa ovim svedokom, budući da je on iz Kačanika (Kacanik) o kome ste vi već čuli značajan broj drugih svedočenja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, molba za ovog svedoka je da svedočenje gospodina Dašija bude dato u skladu sa Pravilom 92bis. Vi ćete imati priliku za unakrsno ispitivanje. Da li postoji nešto šta biste želeli da kažete o ovome?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dakle, vi znate kakav je moj generalni stav u pogledu ovih skraćenih svedočenja koja se daju prema tom

vašem pravilu samo kako bi se skratilo vreme koje ja imam za una-krsno ispitivanje.

SUDIJA MEJ: Vrlo dobro.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Da. Mi ćemo da prihvatimo izjavu. Ona je kumula-tivna.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam, časni Sude. Ja ću onda da zamolim sudskog poslužitelja da uvede Muhamrema Dašija. I dok čekamo na gospodina Dašija, časni Sude, ovaj svedok će da govori o događajima koji su se odigrali u selu Stagovo (Stagove) u opštini Kačanik i ako biste vi samo želeti da pogledate u atlas, stranica 12, ja možda mogu da pokažem gde se Stagovo nalazi. Na preseku linije 20 pri vrhu, ako idete duž vrha stranice i linije 80 niže dole, vi ćete upravo da vidite presek ove dve linije gde se nalazi linija koja označava prugu. Tu ćete da pronađete Stagovo, upravo severno od grada Kačanika.

SUDIJA MEJ: Dobro. Neka svedok da svečanu izjavu.

SVEDOK DAŠI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu isti-nu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Dobro. Molim vas da sednete.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine Daši, možete li da kažete Sudu koliko imate godina?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja imam 43 godine.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I, gospodine, da li je tačno da ste vi kosovski Albanac, musliman iz sela Stagovo u opštini Kačanik?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da, to je istina.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I možete li da nam kažete pre sukoba iz 1999. godine, koliko je ljudi nastanjivalo Stagovo i kakvo je bilo njihovo etničko poreklo?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Bilo je 1.620 ljudi u Stagovu i svi su bili Albanci.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li sam ja dobro razumeo, gospodine, da ste vi oženjeni?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da, ja sam oženjen i imam četvoro dece.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I ja sam razumeo, gospodine, da ste vi po profesiji inženjer, ali da ste vi, zapravo, u selu Stagovo bili zaposleni kao učitelj. Da li je to tačno?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sada, gospodine, da li ste vi u jednom trenutku 6. juna 1999. godine dali izjavu pripadnicima kancelarije Tužilaštva?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I da li vam je, nakon toga, gospodine, 10. marta ove 2002. godine izjava ponovo pročitana i da li ste se onda pojavili pred sekretarom Tribunala i potvrdili da je sadržaj te izjave, prema vašem saznanju, informaciji i verovanju istinit?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam. Može li ova izjava da bude označena kao dokazni predmet u ovom postupku, časni Sude, kao sklop u skladu sa Pravilom 92bis? Dok se ona distribuira, časni

Sude, ja predlažem da iznesem veoma kratak sažetak nekih stvari koje su sadržane u ovoj izjavi. Časni Sude, ova izjava otkriva da je u poslednja dva meseca sukoba gospodin Daši služio kao civilni član lokalne jedinice OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) u selu Stagovo, u opštini Kačanik. Kao civilni član, on nije nosio oružje, ali su njegove dužnosti uključivale obezbeđivanje hrane i utočišta za izbegle koji bi došli u Stagovo. Bilo je 15 članova u toj jedinici i početkom maja 1999. godine, oni su započeli sa dvadesetčetveročasovnom stražom zbog srpskih trupa. Izjava opisuje akcije srpskih snaga u selu Stagovo, opština Kačanik (Kacanik), tokom 21. maja 1999. godine i narednih dana. Tada, tokom jutra 21. maja kada se napad odigrao, svedoku je očigledno bila data puška i on je bio određen na osmatračku poziciju. Bio je na toj osmatračnici tokom jutra 21. maja, zajedno sa druga dva pripadnika jedinice. Oko 4.15, on je primetio vojнике koji napreduju prema selu. Vojnici su nosili zelene kamuflažne uniforme Vojske Jugoslavije. To je bila pešadija i dolazili su iz pravca Starog Kačanika (Kacanik i Vjeter). Svedok je upozorio ostala dva pripadnika jedinice OVK i oni su svi otisli na novo osmatračko mesto. Odlučio je da ne uzvraća vatru zbog straha da će da dovede civile u rizičnu poziciju. Oni su ostali na svojoj poziciji tokom celog dana, jer je selo bilo opkoljeno. Sve dok je mogao da čuje minobacače, automatsko oružje i ostala oružja koja su bila u upotrebi, OVK nije uzvraćala vatru. On je takođe mogao da vidi dosta dima koji je dolazio iz sela. Posmatrao je različite vrste uniformi koje su te snage koristile uključujući Vojsku Jugoslavije, policiju i one koje on opisuje kao paravojsku i opisao ih je u svojoj izjavi. Nakon što su se srpske snage povukle, svedok je ušao u selo sa svojom jedinicom i na području nazvanom Kumulište (Kumullishte), on je video pet tela od kojih su dva bila tela odraslih muškaraca, a tri starijih žena čija imena on navodi u svojoj izjavi. On je onda krenuo u pravcu gde je video još tri tela, a na kratkoj razdaljini, nedaleko odatle, video je još dva tela. Pored toga što je video tih deset tela, čuo je da su tela dva starija muškarca bila pronađena oko 200 metara od tog pravca. U svojoj izjavi on kratko opisuje neke od rana koje je video na žrtvama i on, nakon toga, govori da je prošao kroz selo i da je

otprilike 60 posto kuća bilo spaljeno. On je, takođe, video da su te kuće bile opljačkane, prozori na školi i na džamiji su bili slomljeni, a stoka je bila pobijena. Sledećeg dana, to je 22. maj, svedok je bio zajedno sa svojim nećakom, gospodinom Dulovi Naserom (Dullovi Naser) kada je snimio kamerom tela. Tela su snimljena na mestima gde su bila pronađena i kasnije, tokom dana, on je prisustvovao sahrani tih ljudi. Očigledno su Srbi minirali groblje i mine koje su eksplodirale ranile su troje ljudi. Tokom 27. maja, svedokov nećak je napustio Kosovo i otisao je u Makedoniju da se pridruži ostalim članovima njegove porodice koji su pobegli pre srpskog napada. Ovo je kratak sažetak te izjave. Nije neophodno da se kaže da ona sadrži još detalja. Ja sam započeo sa čitanjem pre nego što smo mi zapravo dodelili broj ovoj izjavi. Možemo li to sada da uradimo?

sekretar: To će da bude dokazni predmet Tužilaštva broj 285.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam. Ukoliko časni Sud nema nekih pitanja, ovo bi bila sve šta sam želeo od gospodina Dašija.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vreme dok ste vi bili u srednjoj školi, da li je bilo bilo kakvih problema u Kačaniku u pogledu dežurstava u školi?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja sam radio u Stagovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kao što smo videli na mapi, ono je praktično na samom obodu Kačanika, a verovatno ste poznавали i učitelje, a vi biste takođe trebali da poznajete kakva je situacija bila u vašoj opštini ili vi to možda ne znate?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja zaista ne razumem vaše pitanje.

SUDIJA MEJ: U vašoj školi, gospodine Daši, da li možete da nam pomognete oko toga, da li je bilo ikakvih problema u pogledu dežurstava?

SVEDOK DAŠI: Ne, nikakvih problema uopšte nije bilo. Policija je često dolazila, ali mi nismo imali nikakvih većih problema sa njima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li mi, molim vas, možete reći, tokom vašeg službovanja u školi u Kačaniku, da li ste vi imali kontakte sa vašim kolegama iz drugih škola?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li ste vi imali bilo kakve kontakte sa Srbima ili bilo kojim drugim učenicima nealbanskih porekla iz vaše škole ili iz drugih škola?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nije bilo srpskih učenika u Kačaniku, dok je u Stagovu bilo srpskih nastavnika koji su, na moje veliko čuđenje, nastavili da rade тамо. Oni су тамо bili ranije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kom jeziku ste vi predavali u vašoj školi?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Na albanskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li mi, molim vas, možete reći, ako znate, da je od 85 zaposlenih bilo 62 Albanca u opštini Kačanik?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne razumem. Možete li, molim vas, da ponovite pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da ste predavali na albanskom jeziku bez ikakvih problema. Dakle, ja vas pitam takođe da li znate da je u Skupštini opštine, u organima lokalne opštinske vlasti, da su velika većina zaposlenih u Kačaniku bili Albanci? Da li ste to znali?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: To je istina. Tako je bilo ranije. Vlada u Kačaniku je prešla u ruke Srba, dok su škole postale, manje-više, privatne, ali ja ne bih govorio o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako su Srbi mogli da preuzmu vlast do bombardovanja, 24. marta, kada su od ukupnog broja od 85 zaposlenih u opštini, u skupštini opštine 62 bili Albanci? Kako se to moglo desiti?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Javne vlasti, opštinske vlasti, bile su potpuno sastavljene od Srba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to, onda, znači da ono što ja govorim nije istina? Da li je to tačno?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: To nije istina zbog toga što su opštinske vlasti u Kačaniku vodili Srbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro. Bitno je da vi tvrdite da to nije tačno, o tome postoje pisani tragovi. Prema tome, to nije sporno. A recite mi, molim vas, da li znate da je 1998. godine, na predlog državnih organa, formirana lokalna policija i to isključivo od predstavnika albanske i romske nacionalne zajednice?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Tokom 1998? O tome ništa ne znam, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli da je 12 pripadnika lokalne policije ubijeno ili kidnapovano od strane UČK i svi su bili Albanci? Ja mislim da su nekolicina njih bili Romi. Da li znate nešto o tome?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li bi vam pomoglo ako bih vam pročitao imena tih ljudi?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Možete da pročitate, ako želite, ali ja ih ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, iako ih nisam pročitao, vi ih ne zname. Ne treba, onda, ni da ih čitam. A da li zname da je u obližnjim selima, na primer selima Kotlina (Kotline) i Ivaja (Ivaje) UČK formirao logore za pripadnike lokalne policije za Albance, građane lojalne državi, lojalni Republici Srbiji? Da li zname za to?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko su daleko Kotlina i Ivaja od vašeg sela? Vi ste nastavnik, interesujete se za društvene događaje, stvari koje se dešavaju...

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: To je tačno, ali ja o tome ne znam ništa, jer ja se nisam bavio takvima stvarima.

SUDIJA MEJ: Od vas je traženo da nam kažete koliko su ta sela bila udaljena. Možete li da nam pomognete?

SVEDOK DAŠI: Od Stagova do Kačanika je šest kilometara i otprije osam kilometara od Ivaje do Kačanika i 15 ili 16 kilometara do Kotline, otprije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, recite mi, molim vas, ako zname, da je u tom selu Ivaji koje je osam kilometara od Kačanika, da je u jednom takvom logoru pronađena i oslobođena grupa od 15 Albanaca koje je UČK tamo držala zatvorene? I oni su bili oslobođeni od strane lokalne policije. Da li ste čuli za taj događaj?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne, ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste svoju izjavu dali 6. juna 1999. godine, je li tako?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Tako je. Kada sam bio u logoru, tada sam dao iskaz, izjavu. Kada sam stigao, bio je 26.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste vi aprila 1999. godine postali pripadnik UČK ili ranije?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: U aprilu nisam bio vojnik. Nisam bio borac zbog toga što nisam imao oružje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi ste bili pripadnik UČK bez oružja.

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da, to je istina. Tako je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa koja vam je onda bila funkcija u UČK?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Moj posao je bio da pomažem civilnom stanovništu u selu, raseljenim licima koja su pristizala, da im pomognem da nađu smeštaj i da im pomognem da nađu hranu. To je bila moja dužnost tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to bilo povezano samo za smeštaj i hranu u vašem selu ili ste išli po okolnim selima i vršili te dužnosti na širem terenu?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Samo u mom selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali kao pripadnik UČK, ja prepostavljam da vam je poznato da je 8. aprila 1999. godine, u 17.40, da budem precizan, bio izvršen teroristički napad od strane 20 naoružanih terorista UČK na policiju u ulici Bore Vukmirovića u Kačaniku? Da li vam je to poznato?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Srpske snage su ušle u selo Stagovo 8. aprila i tog dana jedna kuća je bila spaljena i to kuća Rufika Krabe (Rufik Krraba), a stanovništvo je izbeglo u brda. To je sve šta ja znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ne znate ništa o napadu terorističke grupe od 20 terorista na policijsku stanicu u Kačaniku tog datuma, nego znate da su oni došli u Stagovo, da li je tako? Vi ništa ne znate o ovome?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Srpske snage su ušle u Stagovo ujutro. Oni su ispalili tri granate te večeri u blizini kraja gde sam ja

živeo. I 8. aprila bila je spaljena samo jedna kuća. Nije bilo drugih većih zločina koji su počinjeni tog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je baš toga dana, znači 8. aprila, tu bilo ranjeno devet policajaca? Da li vam je to poznato?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nije bilo nikoga ko je bio povređen u Stagovu. Ja ne znam tačno i zato vam ne mogu dati odgovor na ovo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, koliko ste rekli da je Stagovo udaljeno od Kačanika?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Šest kilometara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šest kilometara. Znači, vi ništa ne znate o ovome i ne znate da je devet policajaca bilo ranjeno i ne znate ko je pucao na te policajce? Prema tome, prepostavljam da o ovome ne treba ni da vas pitam?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne znam, ja stvarno ne znam. Ne mogu vam reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Dobro. To nije ništa novo. A da li znate da je u selu Doganović (Doganaj) petoro dece poginulo od kasetne bombe, kasetne bombe NATO? Oni su svi bili iz familije Koča (Koqa). Albanac Sekbija Koča (Sekbija Koqa) je u iskazu objasnio da su deca pronašla jednu kasetnu bombu, pokušali da je otvore i poginuli su. Njihova imena su bila Koča Fisnik (Koqa Fisnik), Koča Valdet (Koqa Valdet), Koča Burim (Koqa Burim), Koča Edem (Koqa Edem) i Osman Koča (Osman Koqa), a sledeće osobe su bile ranjene: Besnik (Besnik) i Avdija (Avdija). Oni su svi bili iz sela Doganović. Deca su bila rođena 1990. godine, 1984. godine, 1985. godine. Da li znate za taj događaj? Vi ste nastavnik. Ovo je događaj u koji su i deca uključena. Da li znate za taj događaj?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da, to je tačno. Kako su oni poginuli, mi znamo samo da se radilo o bombi, a da li je to bila bomba NATO ili neka druga bomba, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A kako se zvao komandat jedinice UČK kojoj ste vi pripadali? Da li bar to znate?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: To je bila veoma mala jedinica. Istini govoreći, u Stagovu ljudi su se sami organizovali u jedinicu koja je bila deo vojske. To su sve bili obični ljudi, građani. Bili ljudi civili ili borci, svejedno ih je čekala ista sudska od srpskih snaga. I zbog toga su neki ljudi uspeli da nađu oružje. Razlog za to nije bio samo zato da bi se borili protiv policije ili vojske, već da prežive pokolje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, niste mi odgovorili na moje pitanje kako se zvao komandant jedinice kojoj ste pripadali. Vidim da imate drugačiju priču, stoga vas pitam samo tu konkretnu činjenicu.

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Njegovo ime je bilo Remzi Raba. On je bio zadužen za našu jedinicu. Izvinjavam se, Remzi Kraba (Remzi Krraba).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kraba. A je li ta vaša jedinica bila u sastavu neke veće jedinice?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne znam. Stvarno nemam nikakvih informacija, nikakvih detaljnih informacija o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste postali posmatrač, koliko sam shvatio.

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja sam bio civil posmatrač.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta to znači "civil", ako ste i sami rekli da ste imali pušku tamo kad ste bili na osmatračnici? Da li to znači da civil sa puškom je i dalje civil?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da, tako je. Nas je bilo četvoro i imali smo jednu pušku, ne tako dobru, koju smo koristili u četiri sene. To je bila dosta stara puška, M48, tako da to, zapravo, nije bila moja puška niti je nekome konkretno pripadala. Ali smo je imali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ja poznajem tu pušku, pošto sam je koristio kada sam služio vojsku. Ta puška može da ubije na 1.800 metara udaljenosti. To je puška kalibra 7,9 milimetara. Na strani 3 vaše izjave, vi navodite da ste bili naoružani mitraljezima, "Kalašnjikovima" (Kalashnikov) i minobacačima. Jeste li vi to izjavili?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da. Bio je jedan minobacač i jedan "kalašnjikov" i par mitraljeza.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko mitraljeza?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Jedan mitraljez.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, malopre ste rekli par mitraljeza. Da li jedan mitraljez može da bude par mitraljeza?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne, bio je samo jedan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Hajde da kažemo "kalašnjikovi", mitraljezi i minobacači. Gde ste ih nabavili?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nisam mogao da nađem odgovarajuće oružje. Ne znam gde su drugi nabavili svoje oružje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Koliko ste ljudi ubili tim oružjem koje ste sad sami naveli? Da li o tome imate ikakvo saznanje?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Istinu govoreći, mogu sasvim poštено da kažem da niko nije ubijen od metka iz mog oružja i da ja nisam ikada pucao iz tih oružja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da uzmemo da je tačno da vi niste nikoga ubili, da ste vi pucali u vazduh. Da li imate predstavu o tome koliko su ostali članovi vaše jedinice poubijali ljudi tim oružjem?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da li možete da ponovite vaše pitanje, molim vas? Izvinite, ja ću ponoviti. Ja nisam ispalio nijedan metak tog dana i nikoga nisam ubio. Niko nije pucao. Ne samo ja, nego nijedan od boraca nije tog dana ispalio nijedan metak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi da li imate ikakva saznanja od čega je smrtno stradalo devet policajaca tog dana? Ili je možda to neka druga grupa UČK pucala u njih, ne vaša? Da li znate nešto o tome?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi kažete da ste u 4.00 ujutru bili na osmatračnici. Da li je tada bio mrak?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da, bio je mrak. I negde posle 4.00 postalo je pomalo vidljivo, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, vi ste videli ljude kako idu peške prema Stagovu. Sa koje udaljenosti ste ih videli?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Sa glavnog puta odakle su srpske snage ušle, nedaleko od groblja i Starog Kačanika. Teško je bilo raspoznati bilo šta tamo dole, odakle smo mogli da vidimo kako druge snage stižu putem iz Kačanika. To je bilo na odstojanju od, otprilike, 400 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi ste videli da su ti vojnici pucali, je li tako?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: U početku oni nisu pucali. Oni su samo zauzeli svoje položaje kada su prošli jedan kraj koji se zove Gedač (Gudaq) i to je bilo sve, a mi bismo ih samo posmatrali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, da li su, da li su na njih pucali pripadnici UČK?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je bilo ko pucao sa položaja one petnaestorice kojoj ste se vi pridružili, ako vi niste tada na njih otvarali vatru?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, pokušajmo da to razumemo. U vašem selu, vaša grupa UČK, to je, znači, jedan element, minobacač, mitraljez, "Kalašnjikov" i tako dalje, vi ste zauzeli položaje. Vojnici su pucali, vi niste odgovorili. Ko su bili vojnici na koje je pucano?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nisam vas shvatio, koji vojnici?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jugoslovenski vojnici. Na koga su oni pucali?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Još jedanput ponavljam, srpske snage nisu pucale sve do nekih 6.00, pošto su zauzeli položaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kada su zauzeli položaje, šta znači nakon 6.00? Da li su šest sati bili na položajima ili se to odigravalo nakon 6.00 ujutru?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nakon 6.00 ujutru bilo je mnogo pucnjave.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi u izjavi navodite da mislite da su Srbi pucali sa namerom da zadrže ljudе u selu i da spreče dostavljanje pomoći seljacima. To piše u vašoj izjavi i to je ono šta vi tvrdite. Verovatno, to je prema vašoj tvrdnji bio razlog zašto su oni pucali, da li je tako?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Tokom tog dana... Ova rečenica možda nije tačna... Ono šta se dogodilo bilo je da su vojnici držali selo opkoljenim, a ostatak policajaca, za koje mi nismo znali, došao je iz pravca Vitine (Viti) i oni su uhvatili građane i pobili ih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Vi u vašoj izjavi navodite da ste ostali na položajima i da niste mogli uopšte da se pomjerite, tako da vas vojnici nisu mogli videti i da sa svog položaja niste mogli da vidite nikakve druge pripadnike snaga bezbednosti. Jeste li to izjavili ili niste? Da li je to tako bilo ili to nije bilo tako?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Naravno, položaji na kojima smo mi bili, bili su takvi da mi nismo mogli da vidimo snage koje su došle iz Vitine. Mi prepostavljamo da su one došle odatle. Oni su bili na

brdima, tamo gore. Mi nismo videli šta se dešavalo u Kumulištu, niti kod potoka gde su bili civili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Recite mi kako onda vi znate šta se dešavalo i ko je na koga pucao, kada ste sve vreme bili sakriveni i kad sami sad tvrdite da ništa niste videli?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja nisam nameravao da ovde ulazim u detalje. Ono šta je važno, to je da su te ljude masakrirali. Međutim, sa mesta na kom sam ja bio jasno se mogao videti teren na toj strani Stagova gde se nalaze škola, džamija i biblioteka i druge stvari. Ja to nisam naglasio u mojoj izjavi, ali to mogu sada da vam kažem. Tamo se nalazio jedan automobil, ne znam koje registracije, ali je bio svetle boje i to sam video sa mesta na kom sam bio i taj je automobil išao od železničke stanice prema školi. Tamo je bilo oružja, bez sumnje "Gulinov". Oni su bili tamo stacionirani. I sve to vreme, on se kretao od stanice ka školi i iz njega je pucano sve vreme. Ja nisam video da se masakr odigrao, ali u mojoj izjavi stoji da je to mesto bilo tako sakriveno. Ali činjenica je da su srpske snage masakrirale stanovnike. I to kažem zato što u tom delu, u tom području nije uopšte bilo naših snaga i nije bilo provokacija srpske vojske i policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Upotrebljavate stalno ovu reč "masakr" koju je Voker (William Walker) uveo u modu. Znači kad dođe do sukoba između UČK i vojske i policije, ako policija ubije nekog pripadnika UČK, to je onda masakr. A kako zovete, kako kvalifikujete sledeće: kada UČK ubije policajca? Da li je to takođe masakr?

SUDIJA MEJ: To je stvar argumenata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. A što se tiče vaše izjave, evo, ja vam citiram samo par bisera iz vaše izjave. Evo ovako glasi cela vaša rečenica: "Ja mislim da je Ibrahimova žena videla kako su sva trojica pogubljena". Vi mislite da je Ibrahimova žena ovo videla. A onda na kraju pasusa, to je sve na

četvrtoj strani, kažete: "Na udaljenosti od 200 metara, pronađeni su leševi dvojice starijih muškaraca. To sam čuo narednog dana, ali te leševe lično nisam video". O čemu vi svedočite? Molim vas. Vi ste bili na osmatračnici i vi ništa niste videli. A sa druge strane kažete da mislite da je Ibrahimova žena videla neku vrstu egzekucije, a onda kažete šta ste čuli narednog dana. O čemu vi svedočite, gospodine?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja ovde svedočim o masakru koji se odigrao u Stagovu 21. Ja sam video leševe. Oni su bili veoma blizu jedan drugome, tako da je najudaljeniji leš bio tek nekih 10 ili 15 metara daleko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Da li vam je onda poznato, kad sve to kažete, da upravo u Stagovu, pošto vi kažete da ništa drugo ne znate osim Stagova, e baš u Stagovu, u vašem selu, da je 22., znači sutradan, ubijen vojnik po imenu Goran Stanjković? Vi biste to morali da znate, jer kažete da ste ostali do 27. U Stagovu je 22. bio ubijen vojnik. Dakle, da li to govori da su bile borbe ili nisu bile borbe? I da li su možda srpski vojnici ubili tog vojnika?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Dozvolite svedoku da odgovori na pitanje. Gospodine, da li znate da je sledećeg dana, 22., ubijen jedan vojnik? Gospodine Daši, da li možete ovim da se pozabavite, molim vas?

SVEDOK DAŠI: Tokom 22. smo mi snimili leševe, imamo taj snimak, a kad je reč o tom vojniku ili policajcu za koga se kaže da je bio ubijen, ja o tome ne znam ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ništa o tome ne znate, zar ne? Da li znate ko je ubio ovog vojnika. Ne znate uopšte da je ubijen, da li je tako?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da znam, ja bih svedočio o tome, ali ne znam ništa o tome. Tokom 22., tela su pokopana i napravljen je taj snimak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde vam je taj snimak?
SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Poneo sam sa sobom. Ovde je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta je na tom snimku? Ja to nisam dobio. Molim vas, šta je na tom filmu?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Na snimku se vide svi leševi koji su tamo zatećeni i oni su snimljeni tokom sahrane. Zatim se na snimku vide spaljene kuće i ubijena stoka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koliko se vidi spaljenih kuća? Recite mi, molim vas.

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Statistika kaže da je spaljeno više od 60 procenata kuća, ali ne znam koliko se tačno vidi na filmu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, pa valjda ste snimili te kuće koje su spaljene? Vi niste propustili da snimite slike tih kuća, ako je 60 procenata spaljeno?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: To je tačno, snimili smo tela, a onda smo samo snimili područje u okolini groblja kako bismo pokazali situaciju u kojoj smo se nalazili i kako bismo pokazali koje vrste stvari su bile učinjene. Mi nismo snimili taj film za Tribunal, zbog toga što smo se tada nalazili u teškoj situaciji i jednostavno nismo znali šta da radimo. To je bilo nešto šta se dogodilo spontano. To nije niko organizovao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, nema šta da se organizuje. U poslednjih deset ili 15 godina, sahrane se obično snimaju ili kamerom ili video rekorderom. Vi ste snimili sahranu, u stvari. To je ono šta vi govorite, da li je tako?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Upravo je tako, zbog toga što je Stagovo dosta raštrkano selo.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Gospodine Rajnefeld.

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, želeo sam samo da ukažem na to da je Tužilaštvo svesno toga da je svedok doneo video snimak

sa sobom. Snimak nam je na raspolaganju. Mi ga nismo uvrstili u dokazni materijal budući da se o tome govori u izjavi.

SUDIJA MEJ: Upravo tako.

TUŽILAC RAJNEFELD: Međutim, ukoliko ima pitanja, taj snimak stoji na raspolaganju.

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld, bolje da ne trošimo više vremena, idemo dalje. Izvolite, gospodine Miloševiću. Svedok je dao iskaz o događajima i na toj izjavi ćemo da se zadržimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi, molim vas, vi kažete u svojoj izjavi da ste videli jednu kuću u plamenu. To piše u vašoj izjavi na trećoj strani. Kako ste sada došli do cifre da je od svih kuća bilo 60 posto zapaljenih kuća?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nema sumnje da se moja izjava odnosi na vreme od 9.00, a to je trenutak kada smo videli kako gori prva kuća. Znači, tada je u 9.00 bila spaljena prva kuća.

SUDIJA MEJ: Vama je bilo postavljeno pitanje: kako ste došli do zaključka da je bilo zapaljeno 60 posto kuća? Na to možete veoma jednostavno da odgovorite. Da li hoćete samo to da nam objasnite?

SVEDOK DAŠI: Ja ne kažem 60 posto, ja sam rekao više od 60 posto, ako vas to zanima.

SUDIJA MEJ: Dali ste vi kuće prebrojali? Kako ste došli do te brojke?

SVEDOK DAŠI: Da. U Stagovu postoje 182 kuće. U potpunosti je bilo spaljeno 96 kuća, a 30 kuća su bile delimično spaljene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, kada su te kuće bile spaljene?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Te su kuće bile spaljene 21.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svih 96 kuća koje vi tvrdite spaljene su 21.? Da li je to ono šta vi kažete?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su one zapaljene? Da li je njih zahvatio plamen tokom borbi ili je neko došao pa podmetnuo požar u te kuće?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nije bilo nikakvih borbi. Dozvolite da vam ponovo kažem: kuće su bile spaljene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako vi objašnjavate, gospodine Daši, tu činjenicu, na primer, da se za sve vreme rata niko iz Starog Kačanika nije iselio?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne shvatam. Da li možete da pono-vite pitanje, molim vas?

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vaše vreme za ovog svedoka je isteklo. Gospodine, vama je postavljeno pitanje o Starom Kačaniku. Da li možete da nam nešto kažete o tome? Izrečena je sugestija da se niko iz Starog Kačanika nije iselio tokom rata. Da li možete nešto da nam kažete o Starom Kačaniku ili ne?

SVEDOK DAŠI: Da. U Starom Kačaniku je postojala policijska stanica. Mislim da je ona tamo postojala dugo vremena. I jedini način da se izade, jedini put za evakuaciju išao je kroz Kumulište. I tamo je ljudi zadesila njihova sudbina i dalje, dogodilo se ono šta se dogodilo.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vi možete da postavite još jedno pitanje, ako želite da to razjasnите.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vi tvrdite da su tamo u Kačaniku isto ubijani ljudi? Da li vam je poznato da je u Kačaniku bila albanska partija Albanska demokratska inicijativa

(Iniciativa Demokratike Shqiptare)? Da li vam je poznato ime Faika Jašarija (Faik Jashari) koji je bio član delegacije u Rambujeu (Rambouillet)? On je, takođe, bio iz Kačanika, a bio je na čelu Albanske demokratske inicijative. Da li to znate?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate...

SUDIJA MEJ: Ne. Gospodine Miloševiću, vaše vreme je sada isteklo. Izvolite, gospodine Tapuškoviću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Dobro, gospodine Mej.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospodine Daši, ja bih vas zamolio samo za nekoliko razjašnjenja u vezi vašeg iskaza koji ste dali istražiteljima Tribunala. Vi ste u svom iskazu rekli da ste bili mobilisani. Da li to znači da ste protiv svoje volje postali pripadnik OVK ili ste dobrovoljno ušli u OVK?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nisam se dobrovoljno javio u OVK, ali to je bilo samo zbog toga, jer nije bilo oružja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Dalje ste rekli u svom iskazu da je u vašem selu ta jedinica sveukupno brojala 15 ljudi. Je li to tačno?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da, otprilike toliko. Tokom 21., ja sam bio sa njima, ali ja zapravo nisam brojao koliko ih je bilo tamo. Nismo imali vremena da brojimo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li je iko od vas u toj jedinici imao uniformu OVK?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja nisam imao uniformu i velika većina nije imala uniformu.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li je tačno i ovo drugo šta ste rekli da je ta vaša jedinica bila poznata kao 162. jedinica? Da li to znači da je bila 161 jedinica pre vas koje su činile

ono šta je bila OVK? Da li je vaša jedinica bila 162. po redu? Da li to to znači?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Nema sumnje, tu se radi o greški u prevodu, jer 162. brigada je bila brigada koja je obuhvatala celu opština Kačanik. A u Stagovu je postojala jedinica sa brojčanim stanjem koje sam ranije spomenuo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li znate ili ne znate koliko je onda brojala jedinica, odnosno 162. brigada, koliko je bilo ljudi u toj brigadi?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ne znam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Rekli ste da se ta brigada zvala "Agim Bajrami" (Agim Bajrami), da je nosila njegovo ime i da je on poginuo u borbama sa srpskim snagama godinu dana ranije. Dakle, da li mi možete reći, tokom 1998. godine koliko je bilo borbi između OVK i srpskih snaga, kako ste rekli? Da li je bilo bilo kakvih borbi?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Kada je Agim Bajrami bio ubijen, nije bilo borbi, koliko je to meni poznato. Agim Bajrami je bio ubijen u selu Gabrica (Gabrrice). To je sve što ja znam. Ubijen je od strane srpskih snaga, naravno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ako biste mogli da razjasnimo nešto što je ostalo nerazjašnjeno pre nekoliko minuta. Vi ste rekli da ste na tom stražarskom mestu nosili pušku M48 dana 21. maja 1999. godine. U prvom iskazu ste rekli da ste toga dana bili naoružani mitraljezima, "Kalašnjikovima" i jednim minobacačem. A onda ste 10. marta ove godine pred istražiteljima ovde ispravili svoj iskaz i rekli ste, doslovce, sledeće, citiram: "Mi smo bili naoružani jednim mitraljezom, "Kalašnjikovima" i jednim minobacačem." Da li to znači da je svako od vas toga dana imao "Kalašnjikov"? Zbog toga što ste vi bili sasvim izričiti da je bio jedan mitraljez, jedan minobacač i "Kalašnjikovi". To je ono što ste vi rekli 10. marta.

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Istina je da je tamo bio jedan minobacač, jedna poluautomatska puška, a ostalo oružje bili su "kalašnjikovi".

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Da li ste svi vi imali "kalašnjikove"?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Da. Bila je jedna poluautomatska puška, jedna sa tromblonom, a drugo oružje su bili "kalašnjikovi".

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala vam. I ako biste mogli da mi još jednu stvar objasnite. Vi ste posmatrali sa svog mesta i videli ste da se približavaju srpske snage. Kad ste to zapazili, vi ste obavestili Muhameda (Muhamed) i Šabedina Dašija (Shabedin Dashi) i poslali ste ih u selo da upozore ostale članove vaše jedinice o tome. Da li je to tačno? Da li vi znate da li su se oni svi povukli iz sela ili je možda neko ostao u selu nenaoružan?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja sam tojavljao zato što se mnogo civila nalazilo u Stagovu. U mom delu sela kuće su bile prepune ljudi, tamo su takođe bili i rođaci iz susednog sela Bičeka (Biqek). U mom delu sela sve je bilo prepuno civila. Zato je Šabedin došao i probudio ga, zbog toga što je bilo veoma rano ujutro.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Samo još jedno pitanje. Vi ste u vašim generalijama, kad ste ispitivani, rekli da ste izbeglica i da je vaše sadašnje zanimanje izbeglica, a da je prethodno zanimanje bilo inženjer. Da li biste mogli da mi objasnite zašto ste vi napustili Kosovo 27. maja? Je li od vas neko zahtevao da napustite Kosovo 27. maja?

SVEDOK DAŠI – ODGOVOR: Ja nisam bio prisiljen ni sa čije strane.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala vam.

TUŽILAC RAJNEFELD: Nemamo dodatnih pitanja. Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Gospodine Daši, vaše svedočenje je završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite pred Međunarodnim sudom. Sada možete da idete. Sud će sada da se povuče ne 20 minuta.

SVEDOK DAŠI: Hvala vam.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Sadik Džemajli (Sadik Xhemajli) je sledeći svedok. Mislim da je Sud već dobio svedokove izjave, jer je on bio predmet zahteva za svedočenje po Pravilu 92bis, ali Sud je odlučio, mislim 2. avgusta, da on svedoči u potpunosti na normalan način. Imamo rezime njegove izjave. Ima malo dodatnih dokaza koje će da ga zamolim da iznese kroz jednu video traku koja je sada spremna i ja će to da objasnim kada stignemo do toga. Ovo svedočenje se uklapa sa drugim dokazima i svedočenjima, naročito sa svedočenjem doktora Ljošija (Liri Loshi) koji će da dođe kasnije ove nedelje i koji će, iako je svedok po Pravilu 92bis, da donese video traku koja prikazuje tela ljudi, koji su bili ubijeni u ovom incidentu. Stoga ja neću morati da raspravljam sa ovim svedokom o video traci koja pokriva ovu temu. Trebalo bi da kažem da ovaj svedok nosi zatamnjene naočare. On ih nosi sve vreme, po savetu lekara. Pitao sam ga da li može da ih skine dok svedoči, ali očigledno ne može. I zaista, video sam mnoge njegove fotografije koje neću da vam pokažem, ali to su fotografije koje su snimljene dok je on obavljao svoju dužnost i na svim tim fotografijama on nosi iste naočare.

SUDIJA MEJ: Da. Neka svedok da svečanu izjavu.

SVEDOK DŽEMAJLI: Svečano izjavljujem da će govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja ču da zamolim da se ovom svedoku pokaže papir sa njegovim imenom i da se taj papir stavi na grafoskop da bi se njegovo ime pravilno unelo u transkript. Da li se vi zovete Sadik Džemajli?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Rođeni ste u Izbici (Izbice) u opštini Srbica (Skenderaj).

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Živite u Rudniku (Runik).

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pošto smo sada predstavnicima štampe dali dovoljno vremena da vide kako se piše ovo ime, možemo li da skinemo taj papir sa grafoskopa? Zamolio bih da pogledamo svi na kartu koja je pred nama. Svi možemo da vidimo Srbicu sa leve strane ekrana: u samom centru, pretpostavljam, nalazi se Izbica i selo gde ste vi proveli dosta od vašeg života, je malo severnije.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Gospodine, vi ste oženjeni, imate decu?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre rata, koliko je bilo kuća u Izbici? Koliko je bilo stanovnika, otprilike?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Bilo je 68 naseljenih kuća pre rata. Stanovništvo je brojalo, otprilike, 860 ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koji je bio nacionalni sastav, molim vas?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Oni su bili Albanci, muslimani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vašoj izjavi govorite o promenama koje su nastale u životima Albanaca, pošto je ukinuta autonomija Kosova. Ovo Pretresno veće je o tome dosta čulo i ja ću da vas zamolim da se pozabavite sa dva kratka pitanja. Pre svega, posle promene u statusu pokrajine u smislu ukidanja autonomije, kakva je bila situacija u praksi, što se tiče nošenja ličnih karata?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Prava autonomija nam je oduzeta 1989. godine. Srpski režim je sve dokumente štampao na cirilici i sve je pisalo na cirilici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Ko je morao da nosi dokumente za identifikaciju, svi pripadnici svih nacionalnih grupa ili samo neki?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To je važilo za sve, ali, u stvari, Srbi nikada nisu zlostavljeni. Ali Albanci su morali da nose dokumente na srpskom, jer bi ih maltretirali na ulici i u saobraćaju, i svuda.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Drugo kratko pitanje: u tom istom vremenskom periodu, kada bi se rađala albanska deca i kada bi im se davala imena, da li je bilo nešto što je odražavalo promenu u statusu Albanaca?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Čuo sam od ljudi da imena kao što su Ščiponja (Shqiponja), Flamur (Flamur) i Elbasan (Elbasan) nisu bila prihvatana od strane opštinskih službenika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A koja imena su bila prihvatljiva?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Sadik... Oni nisu dozvoljavali imena koja su pretstavljala nacionalne simbole, kao što su imena inspirisana nazivima gradova i sličnim stvarima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, imena koja su korišćena umesto ovih imena, da li su ona bila srpska imena ili imena koja su više ličila na srpska, ili su to bila albanska imena?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To su bila albanska imena, ali ona koja nisu uključivala nacionalne simbole ili bilo kakvo posebno značenje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada bih se vratio na OVK. Tokom 28. novembra 1997. godine, to stoji u izjavi, a ne u rezimeu, da li je bila sahrana jednog albanskog učitelja u selu Lauša (Llaushe)?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Tamo je bio učitelj Halit Geci (Halit Geci), koji je bio ubijen od strane srpskih snaga u školskom dvorištu. I više od 100.000, 200.000 ljudi prisustvovalo je njegovoj sahrani i tada se OVK prvi put pojavio u javnosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko se pripadnika OVK pojavilo tom prilikom?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Jedan od njih je govorio na sahrani, a koliko je bilo ostalih, ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako približimo kartu, videćemo gde se selo Lauša nalazi.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To je blizu Srbice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Treba da pogledate na desnu stranu stranice. Veoma je komplikovano da se vidi. Tu je. To je odmah ispod, na desnoj stranici, gde je pokazana Srbica.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Evo je, tu je, odmah pored Srbice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da bismo stavili stvari u hronološki red, da li je 28. februara 1998. godine u Likošanu (Likoshane) i Ćirezu (Qirez) bilo nekih ubistava seljaka, posle kojih su usledile sahrane kojima je prisustvovalo mnogo ljudi?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. U Likošanu i Ćirezu ubijeno je ukupno 24 čoveka i ja lično sam prisustvovao sahranama, ne kao vojnik već kao građanin. Bilo je preko pola miliona ljudi prisutno na tim sahranama, oko 600.000 ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Posle druge takve sahrane, jednog dana u martu 1998. godine, vi ste postali član OVK?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne. Posle ubistva legendarnog

komandanta Adema Jašarija (Adem Jashari), ja sam se pridružio OVK, 13. marta 1998. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću se ukratko pozabaviti vašim učesćem u OVK. A optuženi može da postavlja svoja pitanja, ako želi. Vi niste imali prethodnog vojnog iskustva?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A jedinica u kojoj ste prvobitno služili, da li je ona bila mala?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To je bila je veoma mala jedinica i u njoj je bilo dobrovoljaca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nije bilo mobilisanih?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste u početku bili naoružani ili bez oružja?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: U početku, mi nismo imali oružje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste na početku imali uniforme ili niste?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste kasnije bili unapređeni u komandanta vaše male jedinice?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja sam bio prvo redovan, običan vojnik, zatim poručnik, a pred kraj rata bio sam oficir u bataljonu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je vaša jedinica bila ili je postala sastavni deo 112. brigade?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja bih želeo da se pozabavim sa incidentima u Padalištu (Padalishte) i Citaku (Citak) tokom maja 1998. godine, ali samo u nekoliko rečenica, molim vas. Šta se dogodilo onda?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Tokom 15. maja 1998. godine, srpska policija iz područja Istoka (Istog) je napala Padalište sa nekoliko tenkova i spalila nekoliko kuća u Citaku i stanovništvo je moralo da pobegne iz sela u okolna brda. A istog dana dvoje ljudi je bilo ubijeno. To su bili Muhamed Šaban Čitaku (Muhamet Šaban Citaku) i Rifat Čitaku (Rifat Citaku) koji je imao 28 godina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Možemo da vidimo Padalište na mapi. Malo je izvan fokusa. Ono je prema zapadu, severozapadno od Srbice. A ako pogledamo malo severnije na mapi, dolazimo do grada ili sela Suvo Grlo (Suhogerlle), da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Suvo Grlo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A dalje na sever?

prevodioci: Gospodine Najs, molim vas govorite u mikrofon.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Padalište sada upravo pokazujete prstom na grafoskopu. Ne, nije. Na desno je. I drugi grad, ako pogledamo dalje na sever, tu je Padalište. Hvala vam mnogo. Sada možemo da pođemo severno, gore, tim putem, molim vas, ako biste bili dobri. Hvala vam mnogo. I grad sada na vrhu ekrana, možete li samo malo... Hvala.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To je selo. Ono se zove Suvo Grlo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I vi ste propustili da u vašoj izjavi kaže-te nešto o ovom selu. U jednoj rečenici, čega ste vi bili svesni da se tamo dogodilo?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Tokom 5, 6. i 7., Srbi su neprekidno granatirali selo kako bi naterali stanovnike Suvog Grla da pobegnu iz svojih kuća, zbog toga što se ovo selo nalazi u sused-

stvu sela Banja (Baje), koje je srpsko selo, dok u Suvom Grlu postoji samo jedan kvart naseljen Srbinima. I šest ljudi, šest civila, od kojih nijedan nije bio u uniformi, bilo je ubijeno u Suvom Grlu, a trojica se još uvek vode kao nestali. To su Osman Osmani (Osman Osmani) i Redžep Zogaj (Rexhep Zogaj) i još jedan koji se još uvek vodi kao nestao, nikada nije pronađen. Tada su lokalni Srbi, predvođeni Martićem kidnapovali više od 40 ljudi i oni su ih odveli u drugo srpsko selo Crkolez (Cerkolez) gde su maltretirani i tučeni, a neki od njih su kasnije pušteni. I do dolaska NATO, nijednom Albancu nije bilo dozvoljeno da uđe u selo. Oni su spalili sve albanske kuće u Suvom Grlu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što pređemo na period kada je stigao OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe), da li ste vi lično videli, svojim očima, napad na vaše selo Rudnik kada su korišćene vazdušne snage?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ništa nalik tome se nije dogodilo nakon što je OEBS došao. Ne znam ništa o tome. Bio je jedan vazdušni napad 18. maja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je to bio vazdušni napad? Kakvo je oružje bilo korišćeno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Tokom 15. maja 1998. godine, kao što sam već objasnio, prvi napad je bio na Padalište i mi smo sahranili tu dvojicu ljudi koji su poginuli. Oni su sahranjeni blizu puta. A 18. maja stigle su druge snage helikopterima. Oni su bili iznad Dubrave (Dubrave) kod Istoka, nadletali bi iznad kuća i pucali iz automatskih pušaka. Dva čoveka su bila ubijena, Ramadan Ljoši (Ramadan Loshi), star 62 godine i Ramadan Čitaku (Ramadan Citaku), star 69 godina. A Husein Čitaku (Huseini Cita-ku) je bio ranjen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. To je ono oko čega sam želeo da nam pomognete. OEBS je stigao oktobra 1998. godine i povukao se 17. marta 1999. godine. Dok su bili prisutni, da li je OVK sarađivala sa njima ili ne?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Mi smo imali dobre odnose sa OEBS-om.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su se nastavili srpski napadi za vreme dok je bio prisutan OEBS? Da li su se pojačali? Da li su se smanjili u svom broju?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Bilo je relativno mirno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Pošto je OEBS napustio taj kraj, započelo je bombardovanje NATO. Uopšteno, da li su bili dočekani sa dobrodošlicom od strane Albanaca?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Albansko stanovništvo je podržavalo bombardovanje NATO zato što je bilo ugroženo. Celo stanovništvo je bilo ugroženo i u opasnosti. NATO bombardovanje je počelo 24. marta 1999. godine...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam...

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: ... a srpske snage su 25...

SUDIJA MEJ: Gospodine Džemajli, ja znam da ima mnogo toga šta biste vi želeli da nam kažete, ali, kao što shvatate, vreme je ograničeno i to se odnosi na svakog svedoka, bojam se. Da li biste vi mogli da se skoncentrišete i u ovom ispitivanju i u unakrsnom ispitivanju na pitanja koja su vam postavljena i samo odgovarate na njih? Ukoliko želite da date neko opširnije objašnjenje, bez sumnje vi to možete da uradite u dogledno vreme, ali mi moramo da prođemo kroz ovo svedočenje što je najekspeditivnije moguće.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Džemajli, ove nedelje ćemo da saslušamo svedoka koji govori o ubistvima koja su se desila blizu Padališta, konkretno ubistvo jedne porodice po imenu Imeraj (Imeraj). Vi ste nam pokazali na mapi mesto gde ste bili smešteni, mesto gde ste bili rođeni i mesta gde ste delovali kao član UČK.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da nam pomognete u pogledu ovog jednog pitanja da li je bilo nekih članova porodice Imeraj u OVK?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A da ih je bilo, da li biste vi znali o tome, s obzirom na geografiju i vaše sopstveno učešće?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, zbog toga što su oni takođe bili moja porodica. Moja rođaka je bila ubijena i mnogi od mojih rođaka su, takođe, poginuli, a 11 ih je bilo ranjeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada prelazimo na glavni deo vašeg svedočenja, a to je incident u samoj Izbici. Možda bi vam bilo lakše da nam pokazivačem na mapi pokažete gde i šta se desilo. Možete to da objasnite i usmeno ako vam je lakše. Kada je započeo incident u Izbici?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Događaji u Izbici počeli su u 16.00 27. marta i trajali su do 30. marta do 9.45 ujutro.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego pređemo na ono šta se dogodilo, gde ste se vi nalazili? Kakav ste imali pogled na te događaje, molim vas?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja sam bio u južnom delu, u jugozapadnom delu. Bio sam na brdu u šumi i sa te tačke video sam kako su Srbi ušli u selo, kako su stigli do jedne poljane i kako su započeli granatiranje sa svih strana i ljudi su morali da izađu na poljanu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi ćemo za trenutak da dođemo do toga. Sa kog rastojanja ste vi gledali ove događaje i da li ste ih vi gledali bez ikakvih pomoćnih sredstava ili uz pomoć dvogleda?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Slučajno se desilo da sam ja bio na jugu i ja sam sa dvogledom gledao prema zapadu, ali ono šta se dogodilo na istoku, ja nisam dobro video. To šta se desilo na istoku bilo je prilično udaljeno od mene, više od 1.000 metara daleko, tako da nisam mogao jasno to da vidim, dok su događaji

koji su se odigravali na jugu bili samo 500 ili 600 metara udaljeni. Mislim jugozapadno od mene.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne žurite, pogledajte na mapu i pokazite nam olovkom, ako možete, mesto na kom ste vi nalazili, bar otprilike gde ste se vi nalazili i onda ču ja da vas pitam da se fokusirate na područje na mapi. Onda ču da zamolim tehničku kabinu da zumira našu kameru na to mesto na mapi.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ovde je Izbica, a ja sam bio u ovom delu ovde dole.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada mi iz vaše izjave znamo o tome kako su se ljudi okupili, kako su ih naterali da se okupe u samoj Izbici. Šta je dovelo do tog okupljanja ljudi u Izbici? I koristite mapu, ako vam je to zgodno, ali učinite to veoma brzo, molim vas.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ljudi su počeli da se okupljaju u Izbici, kada su počeli da napuštaju svoja sela Padalište, Lećinu (Leqine), Kastriot i Citak i oni su se okupljali južno od Izbice, a srpske snage su došle oko 16.00 27. i tokom 28.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ču ponovo da vas zaustavim. Recite nam šta je navelo ove ljude da napuste različita sela, onoliko koliko ste vi to mogli da vidite?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Zbog ubistava, bombardovanja, granatiranja stanovnici su morali da napuste svoje kuće.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gde su bile stacionirane snage koje su granatirale ta sela u okolini?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Te su snage došle sa zapada i istoka, a neke od snaga došle su sa severa i te su snage došle, takođe, asfaltnim putem iz smera Mitrovice (Mitrovica). Većina njih je došla tim putem. I svo stanovništvo tih sela koje je uhvaćeno ranije, išlo je prema Izbici, jer su mislili da će tamo da budu sigurni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moja greška. Izvinjavam se. Nisam dovoljno precizno postavio svoje pitanje. Mene zanima gde su se nalazile snage koje su granatirale ta različita sela? Jeste li vi to videli?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Nalazile su se na brdu Trnovo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas, da li to možete da pokažete sudijama?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Negde otprilike iznad područja Meraja (Mere). Evo ovde.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li to možete da pokažete, molim vas?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Evo, ovde je Lećina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, granate su dolazile iz smera raznih sela i seljaci tih sela koja su bila na udaru granatiranja, okupili su se na jednom polju južno od Izbice. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, zbog granatiranja. Oni su se okupili na poljani zbog granatiranja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Oni su se, znači, okupili na toj livadi. Da li su oni na nekakav normalan i prirodan način odabrali da se okupe na toj livadi ili su ih vojnici otpratili ili prisilili da se zaustave na toj livadi?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, to je bilo jednostavno zato što je to bilo jedno veliko polje gde su ljudi otišli. Niko im nije naredio da tamo odu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je i sama Izbica bila granatirana ili tada Izbica nije bila granatirana?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Izbica je bila granatirana 28. marta sa svih strana, takođe i ljudi su morali da se okupe na toj poljani. To su uglavnom bili starci, žene i deca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ču ponovo da vas zaustavim. Pre 28. marta, dok su se ljudi okupljali na poljani kraj Izbice, da li Izbica tada nije bila granatirana?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Na početku jeste, ali to je bilo tek 27. sa početkom u 16.00 kada je počelo opkoljavanje od strane snaga koje su došle sa severa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo onda dalje. Ljudi se sada nalaze na poljani kod Izbice. Da li možete da procenite broj ljudi koji se tamo okupio?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Pa nekih 4.500 do 5.000. To je, otprilike, bio broj ljudi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta ste primetili da se dogodilo oko podneva 28.?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Došle su srpske snage u uniformama i ušli su sa tenkovima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li da nam pomognete oko toga kakvi su bili tipovi uniformi i šta su one označavale, što se tiče uključenih jedinica?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Uniforme su bile plave, maskirne i oni su došli prema ljudima i razdvojili sve muškarce, jednog po jednog.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. Polako, gospodine Džemajli. Da li vi znate kojim jedinicama su pripadale uniforme ljudi koje ste vi videli? Da li su to bili vojnici, da li je to bila policija ili neko drugi?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To su bili policajci i vojnici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo nekih drugih grupa?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Izvinite, možete li to da ponovite?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bilo još nekoga osim redovnih snaga?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, bilo je i drugih vrsti uniformi, ali njih je bilo manje. Bilo je nekih paravojnih snaga. Međutim, u najvećem broju to su bili vojska i policija.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste primetili da je 28. mart bio od posebnog značaja u muslimanskom kalendaru, da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, toga dana je bio Bajram. I upravo na dan Bajrama su srpske snage izvele taj masakr. Razdvojili su muškarce od žena, jednog po jednog, poređali ih prema zapadu. I nakon što su ih poređali, sve muškarce, jedan srpski komandir je izdvojio mlađu decu, od 12 do 14 godina i poređao je i njih, takođe. To je na osnovu onoga šta su deca rekla. I kad je došao jedan drugi policijski komandant, on je pustio tu decu, a muškarci su onda poslati u dva smera. Jedna grupa pošla je prema istoku, a druga prema zapadu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavimo se ovde na trenutak. Ono šta ste nam ovde rekli u ovom trenutku je nešto što ste vi sami videli sa razdaljine ili ne?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja sam video kako srpske snage razdvajaju muškarce, ali nisam znao za decu. Njih nisam video. Ali ja sam čuo da su oni takođe izdvojili i decu, ali da ih je onda oslobođio jedan srpski komandant.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To vam je rekao kasnije neko drugi?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. To o deci sam kasnije čuo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pokušajmo da idemo hronološkim redom u onoj meri u kojoj je to moguće. Odgovorite, molim vas, sa da ili ne na ovo pitanje. Da li su vam ljudi koji su preživeli, koji su bili na toj poljani, rekli šta su policajci i vojnici njima rekli kada su došli na tu poljanu i opkolili ih? Odgovorite samo sa da ili ne, da li su vam te stvari bile rečene?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su vam takođe rekli to šta su vojnici uopšteno radili ljudima pre nego što su muškarci izdvajeni i pre nego što je došlo do ubistava o kojima ćete još da nam govorite kada za to dođe vreme? Da li su vam rekli šta su policajci i vojnici radili ljudima?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Kada su izdvojili muškarce, počeli su da ih vređaju, vređali su i NATO i Klintona (Bill Clinton) i Rugovu (Ibrahim Rugova) i Tačija (Hashim Thaqi) onda su ih opljačkali. Opljačkali su i muškarce i žene. I, prema proračunima, toga dana su uzeli preko 500.000 maraka.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Idemo sada na ono šta se dogodilo mušarcima koji su bili izdvajeni i pre nego što krenete u detalje, recite nam da li ste vi to videli lično ili ne? Šta se njima, zapravo, dogodilo?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Incident koji se odigrao na zapadnoj strani video sam lično. Video sam svojim očima kako su ubili 39 ljudi. Ali postojale su još i druge dve grupe, od 10 i 15 ljudi. Oni su bili nešto dalje i njih su ubili, ali to nisam video. Ja sam bio nekih 500 do 600 metara daleko.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, kada govorimo o ovoj grupi čije ste pogubljenje videli, recite nam ukratko, molim vas, šta ste vi videli da se dogodilo?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Na zapadnoj strani oni su doveли tu grupu muškaraca. Jedna grupa došla je na poljanu i njih su ubili poluautomatskim puškama sa razdaljine od, otprilike, pet do šest metara. Sve su ih pobili. U toj grupi ljudi bilo je starijih ljudi, bilo je invalida, bilo je ljudi koji su hodali sa štapom, bio je tamo i jedan starac koji se koristio sa dva štapa dok je hodao, i njega su ubili. Isto tako tamo je bilo i duševnih bolesnika koje su, takođe, ubili.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mi ćemo kasnije da se pozabavimo detaljnim sastavom te grupe ljudi koja je ubijena. Međutim, sada mi odgovorite samo sa da ili ne na ovo pitanje: da li ste vi čuli pri-

če od drugih o tome na koji način su ostale dve grupe muškaraca, koje vi niste videli, bile ubijene? Samo da ili ne.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, ja sam samo čuo zvuk oružja. A kasnije smo ih pronašli ubijene i preživeli su mi pokazali njihove leševe u šumi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dok su se odigravala ta pogubljenja, šta su radili preostali vojnici i policajci na poljani? Tu posebno mislim na automobile i traktore?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Izdvojene muškarce su poslali prema istoku i zapadu, a žene su poslali u konvoju na jug prema Albaniji (Albania), ali nisu im dozvolili da sa sobom ponesu čak ni hleb. Nisu smeli ništa da ponesu sa sobom, čak ni čebad za decu. Stavili su sve na jednu gomilu i zapalili su ih na traktorima i traktorskim prikolicama i automobilima. Jedna prikolica ostala je na poljani i Zoje Osmani (Zoje Osmani), jedna starica, bila je ostavljena na toj prikolicici. Ona nije mogla da se kreće i ona je bila živa spaljena. A Ćerima Hajra (Qerime Hajra) iz Izbice koja je bila u invalidskim kolicima, zadobila je opekatine po donjem delu tela.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavimo se ovde za trenutak. Ja želim da se pozabavim stvarima po redu. Vi ste bili od velike pomoći, ali pokrenimo se malo dalje. Vi ste kasnije identifikovali i čini mi se razgovarali sa više preživelih iz ovog masakra ili ovih masakara, koji mogu da budu u stanju da daju iskaz očevideca.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, razgovarao sam sa njima, sa preživelim svedocima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste ih nabrojali u izjavi koju ste dali kancelariji Tužilaštva., to se nalazi na stranici 6. I osim imena koje ste tamo naveli, mislim da ste kasnije otkrili da je preživeo još jedan čovek, po imenu Feka Fekaj (Feka Fekaj). Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Možete li ponovo da ponovite to pitanje, molim vas? Možete li ponovo da ponovite to ime, molim vas?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Feka Fekaj.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: A Feka Fekaj iz Kline (Kline). On je pre dve nedelje rekao da je bio prisutan tokom egzekucije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ja mislim da sad nije potrebno da navodimo imena preživelih. Ona stoje na raspolađanju i optuženom i prijateljima suda ukoliko oni žele da stupe u kontakt sa njima. Jedan od preživelih rekao vam je da je jedan od policajaca odbio da izvrši pogubljenje i da ga je onda zamenio neko drugi ko je bio voljan da to učini. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, Nazim Mulej (Nazim Mulej) iz Jošanice (Jashanice) mi je to rekao, a koji je razgovarao sa Jetišem Ćalapekuom (Jetish Qallapeku), i on je bio taj koji je govorio o ovom događaju. Ovaj policajac...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Samo trenutak. To je sve šta nam u ovom času treba. Koliko dugo su policijske i vojne snage ostale u Izbici, pre povlačenja?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Izvinite. Bila su takođe dva starija čoveka koja su bila spaljena. To su Idriz Džemajli (Idriz Xhemajli) i Šaban Redžepi (Shaban Rexhepi) i oni su spaljeni na traktoru u dvorištu Muharema Osmanija (Muharrem Osmani).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vrlo dobro. Možete li, molim vas, da nam kažete koliko dugo su srpske snage ostale u Izbici?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Tokom 28. i sve do 9.00 30.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi bili u prisutni u šumi nadgledajući selo sve dok oni nisu otisli?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Prva dva dana bio sam okrenut prema zapadu, a poslednjeg dana bio sam na istočnoj strani.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi onda, nakon povlačenja snaga, otisli i pregledali žrtve? Meni sada ne trebaju detalji, budući

da ćemo to da vidimo na video traci i putem svedoka koji dolazi kasnije ove nedelje, doktora Lošija.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ali ukratko, povrede na koje ste videli na tim leševima, na koju su vrstu ubistva ukazivala?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Oni su bili ubijeni poluautomatskim puškama. I zbog veoma kratkog odstojanja, tela su bila veoma teško oštećena. Ja sam našao preživele ljude tri dana kasnije i jedan od njih je bio Sadik Hoti (Sadik Hoti), kao i Hadži Krasnići (Haxhi Krasniqi). I našao sam ih u prvoj grupi. Sadik Hoti je umro, dok je Hadži Krasnići još uvek živ. Ja sam došao sa istoka i ovo je bila prva grupa na koju sam našao. Ja sam bio sa druga dva moja prijatelja...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moram da vas prekinem. Činjenica da mi ne možemo da prođemo i spomenemo svaku individualnu žrtvu ne znači da ovaj Sud i Tužilaštvo ne iskazuje poštovanje prema njima. Za naše potrebe dovoljno je da o tome vrlo uopšteno govorimo. Jedna od žrtava bio je i sin vašeg strica Tahira (Tahir), Džemajli Idriz (Xhemajli Idriz). Da li je to tačno? Samo da ili ne.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, Idriz Džemajli. Da. On je moj blizak rođak.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste organizovali komisiju za sahranu žrtava i pokušali ste da organizujete rad sa jednom ograničenom grupom ljudi?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I nekih 85 ljudi učestvovalo je u iskopavanju grobova i sahrani žrtava. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je leševa pokopano na polju koje je odabранo za sahranu?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Na zapadu gde je ubijena većina ljudi, jedan od seljaka imao je jedan hektar zemlje i rekao je da će to da pokloni žrtvama. Rekao nam je da te ljudi pokopamo što je moguće brže. Njegovo ime je Hamdi Bajrami (Hamdi Bajrami).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ljudi je tamo pokopano?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Njegovo ime je Hamdi Bajrami.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko ljudi je tamo pokopano?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Tokom 31. marta je tamo pokopano 118 ljudi, a 1. aprila još devet. Prema tome, sveukupno je tamo pokopano 127 ljudi. Iz same Izbice ubijeno je 32 ljudi, a drugi su bili iz drugih sela koja su bila udaljena čak i do 80 kilometara.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Tri čoveka su pokopana u Kladernici (Klodernice), ja mislim Kladernici, ako se ne varam, a oni su poginuli od ručne bombe koja je bila ubaćena u kuću u kojoj su se oni nalazili u Izbici. I njihovo prezime je bilo Beka (Beka). Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Hadži Beka (Haxhi Beka), Sale Beka (Sela Beka) i Špresa Beka (Shpresa Beka).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ako je ono šta sam rekao tačno, samo to potvrdite i možemo da krenemo dalje.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uključujući da je to od značaja, očigledno prema vašem gledištu, a to može da bude od značaja, među poginulima bio je čovek po imenu Rahim Tahiri (Rrahim Tahiri), zajedno sa svojim bratom Brahimom Tahirijem (Brahim Tahiri), ali recite nam nešto o pokretljivosti Rahima Tahirija i njegovom zdravstvenom stanju?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I koliko mu je bilo godina?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Rahim Tahiri je bio u invalidskim kolicima, a njegov brat Brahim je gurao kolica. I dok su išli uz kolonu žena na jednom kraju Izbice, naišli su na srpske snage i oni su bili pogubljeni. On je bio pogubljen u invalidskim kolicima. Imali su više od 70 godina. Ja sam tu dvojicu ljudi pokopao svojim rukama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To ste nam već rekli i ja sam sada na sedmoj stranici izjave. Takođe ste nam rekli da je jedna žena bila živa spaljena na traktorskoj prikolici i ja mislim da se ona, takođe, teško kretala. Bila je delimično paralizovana. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, to je tačno. Kao što sam već rekao, ona je bila sa Ćerime Hajrom (Qerime Hajra).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada, dok ste sahranjivali leševe, da li ste proverili njihov identitet?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Svi oni koje drugi građani nisu mogli da prepoznaaju, sve te ljude sam ja morao da identifikujem. Ja sam pregledao njihove džepove, odeću, da proverim da li su imali bilo kakve dokumente. A za one koji nisu imali nikakve dokumente, ja sam opisao njihovu odeću ili predmete koji su se nalazili u njihovim džepovima. I ponekad bi neko dolazio i identifikovao ih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste tim metodima uspeli da identifujete sve ili gotovo sve ljudе koji su tamo bili pokopani?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Vremenom, oni su svi bili identifikovani, ostao je samo jedan leš koji nije bio identifikovan, u vreme kada su oni sahranjeni 1. aprila. On je bio identifikovan u međuvremenu. To je bio Šićem Dobra (Shyqem Dobra) iz Kruševca (Krusheve). U njegovom džepu...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zaustavite se, molim vas, gospodine Džemajli. Zaustavite se, molim vas. Da li ste vi u vašim beleškama

zabeležili imena ljudi koje ste pokopali, kada ste došli da ih identifujete?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Da li su vaše beleške prepisane u ovom dokumentu? Časni Sude, ovaj dokument još uvek nije preveden u potpunosti. Mislim da se tu radi o dugačkom spisku imena. I kako već imamo spisak imena na stranici 7 i 8 izjave, čini mi se da je jednostavnije, brže i da više odgovara da se taj spisak uvrsti kao dokazni predmet umesto da se to radi sa izjavom. Meni, naravno, odgovara da se to učini na bilo koji način.

SUDIJA MEJ: Dostavite listu.

TUŽILAC NAJS: Mi možemo da dostavimo ovaj dokument i svakako delovi koji nisu prevedeni, biće prevedeni. Ovaj spisak imena je drugačije raspoređen od spiska u izjavi.

SVEDOK DŽEMAJLI: Želeo bih nešto da objasnim. Mogu li to da objasnim, gospodine Mej?

SUDIJA MEJ: Ako se tiče spiska, svakako.

SVEDOK DŽEMAJLI: Nisam dobio prevod.

SUDIJA MEJ: Vi želite nešto da objasnite. Ako ćete to učiniti ukratko, da.

SVEDOK DŽEMAJLI: Da, samo tri reči. U Komisiji za sahranu nalažili smo se nas trojca. I Afrim Džemajli (Afrim Xhemajli) je pripremio spisak, a druga dvojica su se brinula za red tokom sahrane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Da li biste mogli da pogledate ovaj dokument koji se nalazi na stolu ispred vas? Može li druga verzija da bude stavljena na grafoskop kako bi mogla da se vidi. Možemo li, kada za to dođe vreme, da dobijemo broj za njega?

SUDIJA MEJ: Taj broj dokaznog predmeta može da bude samo privremen, budući da dokument mora da bude preveden u celini pre nego što se formalno uvrsti u dokazni materijal. Dajmo mu broj, onda.

sekretar: Privremeni broj biće dokazni predmet Tužilaštva broj 286.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam mnogo i ja ću da se pobrinem za to da se ovaj prevod ubrza. Da li je to dokument koji ste vi pripremili, odnosno koji je pripremljen u vašoj organizaciji? Samo da ili ne.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Taj dokument pripremljen je na osnovu beleški iz moje beležnice i pročišćen je kako bi bio vama prezentiran. Ako vam treba fotokopija, mogu da vam je dam, ali vam ne mogu dati moju originalnu beležnicu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaša beležnica je danas dostupna da se pregleda, ali vi nju želite da zadržite. U ovom dokumentu se navode ljudi koji su izgubili život u masakru kod Izbice. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Hvala vam. To je sve šta sam želeo da pitam o dokumentu.

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, dok gledamo ovaj dokument da postavim pitanje svedoku. Gospodine Džemajli, vi ste rekli da je bio vaš blizak rođak, sin vašeg strica. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI: Da.

SUDIJA KVON: On je u to vreme bio star 76 godina? Rođen je 1926. godine?

SVEDOK DŽEMAJLI: Da.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li biste mogli detaljnije da nam objasnite sledeće? Vi ste već nešto pomenuli o ovome, ali možete li da nam pomognete o ovome? Među ovim ljudima koji su poginuli, da li je bilo nekih ljudi koji su bili duševni bolesnici? Ako je tako, koliko ih je bilo?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Bilo ih je sveukupno osam. Mogu da navedem njihova imena: Bećir Lauša (Becir Llausha)...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dovoljno je da znamo koliko ih je bilo. Hvala vam. Šuma u kojoj ste se nalazili, da li je ona takođe bila utočište mnogim seljacima iz okolnih područja u to vreme, krajem marta 1999. godine?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Bilo je drugih snaga, ali one su bile u šumi. Međutim, kada sam posmatrao taj pokolj, ja sam bio sam. Neki od mojih prijatelja bili su na većoj razdaljini.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja sam pogrešio. Moja greška. Vratiću se i ponoviti pitanje. Vi ste bili u nekim šumama. Vi ste govorili o njima, o šumama koje su okruživale ova sela. Da li su ove šume poslužile kao utočište civilima, seljacima, krajem marta 1999. godine? I da li ste im vi pomogli i pokušali da im nabavite nešto hrane?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja sam svima pomagao i vojsci i stanovništvu. Imam spisak ljudi kojima sam davao hranu, brašno, ulje, kao i lekove. Neke ljudi sam vodio u bolnicu nezavisno od toga da li su bili civili ili vojnici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Koliko je, po vašoj oceni, bilo civila koji su našli utočište u okolnim šumama?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja sam ranije rekao da je bilo 4.500 do 5.000 ljudi na poljani i nesumnjivo je bilo oko 2.000 ljudi u šumama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ču da pređem preko događaja u kojima su članovi OVK, kao borbene jedinice, poginuli, ali, recite nam, da li je u jednom momentu veliki broj ljudi napustio šumu i uputio se prema Crnoj Gori?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Mnogo njih. Zapravo 80 posto civila koji su se krili u šumama, su izbegli u Rožaje, u Crnoj Gori.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se desilo nešto posebno šta ih je nateralo da to urade ili je prosto došlo vreme kada su oni kolektivno doneli odluku da je vreme da se krene dalje?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: U ovom slučaju, 28. marta, bilo je srpskih snaga, a tokom 13. maja, blizu Izbine, oko 5.00 ujutro i kasnije oko 14.00 došla je pešadija. Prema iskazima svedoka koji su tome prisustvovali, srpskih trupa je bilo mnogo, a granatiranje je bilo jako tokom celog dana. Svi su izbegli u brda. A u Alija (Alija) susedstvu bila su dva civila. Oni su oboje odvedeni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ulazite u mnogo više detalja nego što je nama potrebno ili što mi možemo da razumemo pri ovoj brzini. Nema potrebe za takvim detaljima.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Veliki broj ljudi je, kako kažete, prebegao u Crnu Goru. Da li su oni naterani nečim posebnim ili su sami doneli takvu odluku? Da li se nešto uopšteno dogodilo šta ih je navelo da odu u Crnu Goru?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Naterale su ih srpske snage. Oni su premlaćivani svakog dana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se to dešavalo u šumi ili u gradovima, tačnije ne gradovima, nego selima, da su srpske snage premlaćivale ljude i da su ti ljudi kasnije odlučili da prebegnu u Crnu Goru?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Čak su i žene tukli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moje pitanje je da li se ovo dešavalo u šumama ili se ovo događalo u selima?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, ne. Ljudi iz kraja koji se zove Alija su odvedeni i postrojeni uza zid, zatim opljačkani. Uzeto im je sve iz njihovih džepova. A u kvartu Džemala (Xhemala) 12 ljudi je pogubljeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači to se dešavalo u selima. Sada nam recite nešto o ljudima koji su se krili u šumama. Da li su oni takođe napustili taj kraj i krenuli prema Crnoj Gori? Samo da ili ne.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Svi su napustili taj kraj posle ubistava. Svi su otišli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislite li da su ubistva koja su se desila na nekom drugom mestu navela ljude da napuste svoja sela ili šume gde su se krili i da krenu prema Crnoj Gori? Da li je tako?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Što se tiče same Izbice koju su srpske snage napustile i nakon toga ste mogli da sahranite taj veliki broj poginulih i ubijenih ljudi, da li je Izbica ponovo napadnuta, na neki način uključujući i granatiranje?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne. Nije bilo bombardovanja, međutim bilo je granatiranja od strane srpske vojske.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A kada se to dogodilo, kog dana ili datuma, ako možete da se setite?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To je bilo 11. maja kada je preko 200 granata bilo ispaljeno na selo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je u to vreme selo naseljavalo mnogo ljudi ili ih je tu bilo samo nekoliko?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Neki ljudi su u to vreme bili u selu. Međutim, do 11. maja većina je napustila selo, krenuli prema Crnoj Gori i Albaniji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Posle tog granatiranja Izbice 11. maja kada je ispaljeno preko 200 granata, da li su stigle srpske pešadijske snage?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Oko 14.00 srpska pešadija je stigla i privela je 12 civila iz kvarta Alija i pogubila ih. U 15.15 ja sam ušao u selo sa tri prijatelja i tamo smo našli tela ubijenih. Ismet Arif Mermuljaku (Ismet Arif Mermullaku) i Miljazim Šalja (Milazim Shala) koji su... Ismet je umro odmah nakon toga, nakon što mu je pružena prva pomoć, dok je Miljazim umro sledećeg dana u bolnici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vašoj izjavi ste na strani devet dali spisak tih 12 ljudi koji su sahranjeni na groblju u Izbici. Časni Sude, rekao bih da mogu da se oslonim na ovaj spisak ukoliko su potrebna imena.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Sledećeg dana, 12., mi smo ih sve sahranili. Nismo imali nikakav alat, samo smo ih stavili na jedna kola i odvezli i sahranili ih.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nekoliko nedelja kasnije, 29. maja, da li su se Srbi vratili u Izbicu koja je do tada bila napuštena?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, 28.maja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta su oni radili tom prilikom?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Tokom 28, 29. i 30. osnovali su svoje baze na okolnim brdima. I tokom 31. maja...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što dođemo do 31. maja, namera mi je da se stvarima bavimo hronološki... lako nije bilo ljudi u selu, da li je bilo stoke, životinja, konja ili bilo kojih drugih stvari?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I šta se desilo sa stokom?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Životinje su bile prepuštene same sebi. One su bile napuštene i u 12.15 tog dana oni su pobili

svu stoku u selu. Pobili su 150 životinja. A 31. maja zauzeli su položaje na brdima i oko sela i počeli su da iskopavaju tela, da iskopavaju leševe koje smo mi bili sahranili. Počeli su sa ekshumacijom, ali nisu sva tela iskopali, dok se 1. juna vojnici nisu pomerili sa svojih položaja. 2. juna stigao je jedan bager koji je iskopao sve leševe u Izbici. Ta ekshumacija je trajala dva dana do 14.00 3. juna. Sva tela su odvezli kamionima prema jugu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se desilo sa mestom gde su tela bila sahranjena?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Svi leševi su odveženi, a oni su pokušali da mesto prikriju zemljom, međutim nisu mogli da to prikriju, jer smo mi već snimili dosta toga. Imali smo dokaze, tako da su posle jednog zločina počinili još jedan. A ovi...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine Džemajli, ja razumem da ste vi u iskušenju da nam ispričate sve šta znate, ali nama su potrebne konkretnе činjenice. Čime su oni pokušali da prikriju to mesto, koristeći buldožere ili nešto poput toga?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Oni su pokušali da to prikriju sa buldožerom, sa bagerom. Pokušali su da uklone sve tragove, sklonili su svu čebad i sve prekrivače, kao i sve daske sa imenima i sve su to stavili na jednu prikolicu i zapalili. Međutim, na svu sreću stigao je neko treći koji je ugasio tu vatru i sačuvao te dokaze.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, u to vreme niste znali gde su leševi odveženi. Ali između decembra 1999. godine, tačnije tokom decembra 1999. godine, da li su neka tela nađena u okolini Mitrovice? Od ukupno 200 leševa, da li je za izvestan broj njih, tačnije 42 tela, definitivno bilo ustanovljeno da potiču sa groblja u Izbici?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vašoj izjavi stoji da ste vi dali 20 od tih imena. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Sada imam 38 imena. To su prava imena ljudi pobijenih u pokolju i poklapaju se sa imenima iskopanih tela. Neki od svedoka su izjavili da je čebe kojim je bio pokriven jedan leš nađeno u Beogradu. To je bio jedan od ljudi koji je pokopan u Izbici. Njegovo ime je na ovom spisku.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja bih predložio, da ne bi kasnije bilo problema, da se ne navodi taj ukupan spisak pošto on zauzima strane 9 i 10 u izjavi. On može da se kasnije uvede u dokazni materijal kao posebni dokazni predmet. Inače bismo morali da prođemo kroz jedan dugačak spisak, što bi bilo dupliranje posla.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Imala još jedna tema o kojoj bih htio da vas pitam, molim vas, gospodine Džemajli. Ona se ne pominje u izjavi ili rezimeu, časni Sude. Tek juče sam saznao za nju i imaču jednog drugog svedoka koji će o tome detaljnije da govori, a to se tiče video trake koja će kasnije da bude prezentovana. Gospodine Džemajli, da li ste vi gledali televiziju u danima i mesecima koji su usledili posle tih događaja i da li ste videli razne emisije koje se tiču Izbice? Recite samo da ili ne.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je bila jedna emisija kada je neki vladin činovnik jednostavno poricao samo postojanje sela Izbice? Samo da ili ne.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Video sam to na srpskoj televiziji, tačnije beogradskoj televiziji, 18. aprila 1999. godine. Oni su porekli pokolj i rekli su da nema nikakvog sela koje se zove Izbica i da se radi samo o 12 kuća sa 70 stanovnika. Na tom snimku prikazali su dva srpska svedoka iz sela Bjelica koji su se predstavili: jedan se predstavio kao Bajram Šalja (Bajram Shala), a drugi kao navodno Nezir Šalja (Nesir Shala). To su bila dva Srbinia sa navodno albanskim imenima, a zovu se, zapravo, Miroslav i Dušan Šabić. Ti svedoci su govorili da nema nikakvih grobova, da niko

nije bio ubijen, da su sve to laži, da se polja prekopavaju. Sve je to zakuvano u beogradskoj kuhinji.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Bez komentara, hvala vam. Molim vas, nemojte da govorite tako brzo pošto je ovo novo za uvažene sudsije. Znači radi se o poricanju da je Izbica postojala i da je tada došlo do emitovanja emisije u kojoj su prikazana dva čoveka koji su se predstavljali kao Albanci i koji su poricali da se pokolj ikada dogodio. Da li je to tačno? Da počnemo sa tim.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na toj video traci koju vi imate, da li se nalazi jedan intervju između vas i pravih Albanaca čija su imena ova dvojica Srba dali i gde ti pravi Albanci poriču da je ono šta im se pripisuje tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, to je tačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se na tom video snimku prikazuje jedan od tih ljudi koji tvrdi za sebe da je Albanac i na tom snimku on nosi oružje i deluje kao srpski vojnik ili policajac ili nešto slično?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, ta video traka postoji.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ta video traka je jutros obrađivana. Njeno ukupno trajanje je 30 minuta i 18 sekundi. Ja ne želim da se ona prikazuje u celini, tek treba da se prevede, tako da nemamo transkript snimka, zasada, ali neki segmenti trake su identifikovani.

SUDIJA MEJ: Zasada niko ovo ne dovodi u pitanje.

TUŽILAC NAJS: To se tiče jednog drugog pitanja. To je materijal koji može da dokaže postojanje propagande, uopšteno govoreći, što će da bude razmatrano u Predmetu u celini. Međutim, ako časni Sud želi da kaže da to nije osporeno zasada, onda ste u pra-

vu. Možemo da odložimo korišćenje te video trake do završetka unakrsnog ispitivanja.

SUDIJA MEJ: Da. To bi bilo razumno.

TUŽILAC NAJS: Ja ču da se potrudim da to danas bude dostavljeno i prijateljima suda i optuženom.

SUDIJA MEJ: Da. Ne želimo da gubimo puno vremena.

TUŽILAC NAJS: U tom slučaju, časni Sude, ja sam završio sa svojim ispitivanjem ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Sada ćemo napraviti pauzu. Gospodine Džemajli, pravimo pauzu od 20 minuta. Tokom pauze molim vas da ne razgovarate o svom svedočenju ni sa kim, uključujući i članove tima Tužilaštva.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIC: Na kraju procesa glavnog ispitivanja, gospodin Najs je prilično pompeznog najavio neke trake u kojima se, prema onome šta je on rekao, može videti da je to neka vrsta propagande ili nešto slično. Ja ne znam kako je za mene moguće da započнем unakrsno ispitivanje sve dok ne vidimo te trake. Ne vidim nijedan razlog da se ne prikažu te trake da vidimo o čemu se tu radi, jer ovde postoje prevodioci. Ako nisu prevedene, čućemo prevod, kao što prevode sve ovo šta se događa u ovoj sobi.

SUDIJA MEJ: Vi možete da počnete sa vašim unakrsnim ispitivanjem. Ukoliko u jednom trenutku vi budete osporavali da se taj incident odigrao, onda te trake, kada za to dođe vreme, mogu da budu puštene. Vi ćete da imate sat i 15 minuta da unakrsno ispitivate ovog svedoka. Možete sada da počnete. Imaćete još nekoliko

minuta ujutru. Ukoliko se Tužilaštvo bude oslanjalo na traku, mi ćemo tu traku da pogledamo uz pravilan i odgovarajući prevod i vi o tome možete sutra da postavljate pitanja. To je jedno sekundarno pitanje, gospodine Miloševiću, sasvim sekundarno pitanje za svedočenje ovog svedoka. Dakle, nije od centralnog značaja za ovog svedoka i zato nema razloga da sada ne započnete sa svojim unakrsnim ispitivanjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ovo svedočenje je farsa kao, uostalom, cela ova operacija koju vi nazivate suđenjem, jer u Izbici nije bilo nikakvog streljanja. To je jedna puka izmišljotina, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Dobro, počnite onda sa unakrsnim ispitivanjem ili recite tu tvrdnju svedoku. Ako vi to tvrdite, recite mu, pa neka on na to odgovori. Da, nastavimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je tako očigledno. Ne postoji nijedan oficir jugoslovenske vojske ili policije koji bi mogao da naredi streљanje civila, niti vojnici ili policijaci koji bi takvu naredbu, čak i kad bi postojala, izvršili. To su besmislice. Ali pošto vi insistirate da ja počнем sa unakrsnim ispitivanjem, ja ću sa njim započeti.

SUDIJA MEJ: Da, ja insistiram i molim vas da ne trošite vreme na te komentare. Sve se to odbija od vremena koje vam stoji na raspolaganju za unakrsno ispitavanje. Sada vas molim da idete dalje.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej. Da li biste mogli da mi objasnите, gospodine Džemajli, zašto ste vi maskirani bradom i crnim naočarima?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja nosim bradu kao simbol rata.

SUDIJA MEJ: Pitali su vas i o tamnim naočarima. Zašto nosite tamne naočare?

SVEDOK DŽEMAJLI: Moj vid nije dobar, trebaju mi te naočare da bih mogao da vidim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A od kada vam to nije dobar vid?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Od rata. To je počelo za vreme rata, ali se pogoršalo nakon rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako vidu pomažu zatamnjene naočare? Ja razumem da vidu pomažu uveličavajuća stakla, ali kako vidu pomažu zatamnjene naočare?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Trebaju mi.

SUDIJA ROBINSON: Da li vam je lekar prepisao te naočare?

SVEDOK DŽEMAJLI: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A koji vam je lekar prepisao te naočare?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Kakve to veze ima sa vama?

SUDIJA MEJ: Zato jer vi nosite zatamnjene naočare. Nije uobičajeno da se svedok pojavi u sudnici sa tamnim naočarima. Samo zato jer je gospodin Najs objasnio da vaše zdravstveno stanje to zahteva, smo mi to dozvolili. I ukoliko vi ne želite da date ime tog doktora, možete li da kažete odakle je on i ko je on? Bilo šta o njemu.

SVEDOK DŽEMAJLI: To je doktor u medicinskom centru u Klini.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate li vi nalaz tog doktora?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Mislite ovde? Za šta bi vam to trebalo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ovde.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, nemam to ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas, gospodine Mej, ja zahtevam da se ovaj svedok podvrgne oftamološkom pregledu, da se ustanovi šta je od ovoga tačno, pošto izražavam potpunu sumnju u vezi sa razlozima zbog kojih on nosi zatamnjene naočare.

SUDIJA MEJ: Mi ne možemo sada da obavimo takav pregled. Čuli smo šta ste rekli, čuli smo ono šta je reklo Tužilaštvo i, naravno, ukoliko oni žele da potkrepe svedočenje ovog svedoka, onda će oni to i da učine. Međutim, u ovom trenutku čuli smo šta je svedok rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da je bilo 5.000 ljudi na toj poljani i da je bilo još oko 2.000 ljudi u šumi. Da li je to istina?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Negde do 5.000 ljudi je bilo na poljani. To je broj. Uglavnom muškaraca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. I oko 2.000 ljudi u šumi, da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi onda, molim vas, kako je moguće da od tih 5.000 na poljani i od tih 2.000 ljudi u šumi, samo vi vidite nekakvo navodno streljanje? A od onih 4.999 na poljani i 1.999 u šumi niko drugi nije video ništa? Uz to ste bili komandant jedinice koja je bila brojna, kako ste sami rekli? Kako je to moguće?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Moguće je. Svi su oni videli tu istu stvar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je ovde jedini svedok tog navodnog streljanja bio Milazim Tači (Milazim Thaci)

koji je, po njegovom iskazu, streljan teškim mitraljezom sa daljine od osam metara, a da ga ništa nije ni okrznulo?

SUDIJA MEJ: Moram da vas zaustavim. Ovaj svedok ne može da komentariše nešto šta je rekao neki drugi svedok. Vi veoma dobro znate da je to tema o kojoj možete da iznosite argumente. Ovo šta ovog svedoka možete da pitate je samo ono šta je on lično video ili čuo. On ne može da komentariše nešto šta je neko drugi rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, vi ste ovde čak prihvatali kao dokazni predmet fotografiju košulje tog Miljazima Tačija, na kojoj su tri rupe. Dakle, fotografiju navodne njegove košulje s tri rupe, a da njega nije okrznulo nijedno zrno, uz objašnjenje da ga je spasao Bog, samo mu Bog nije spasao košulju. I tražite da u to neko poveruje.

SUDIJA MEJ: To se ne tiče ovog svedoka. Postavite ovom svedoku neka relevantna pitanja, ako ih imate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Ići ćemo redom. Imam ja dosta relevantnih pitanja i mislim da ste mi dali manje vremena nego što ga je imao Najs, ali to je stvar vaše odluke. Počećemo od početka njegove izjave. S obzirom na to da sam izjavu dobio samo na engleskom, a nemam je na srpskom, stoga ću citirati sa engleskog tekst koji ste mi obezbedili. Vi tvrdite, gospodine Džemajli, da Srbi...

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Oprostite, ne želim da me zovete gospodine.

SUDIJA MEJ: Gospodine Džemajli, ono šta je uobičajeno u ovoj sudnici je to da se ljudi oslovljavaju sa gospodine. Radi se o elementarnoj pristojnosti. Idemo dalje. Gospodine Miloševiću, postavite pitanje. Vi ste želeli da pročitate nešto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da Srbi nisu hteli da registruju novorođenu albansku decu po njihovim imenima, nego su im davali srpska imena dodajući "vić". Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To je tačno. Moj sin je rođen 1992. godine, ja sam želeo da ga nazovem "Alban" (Alban), ali mi oni to nisu dozvolili i njegovo rođenje, do dana današnjeg, nigde nije registrovano. Ja nisam želeo njega da registrujem na cirilici. Zbog toga sam mu ja sam dao ime.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi tvrdite da dokumenta koja su dobijali građani na Kosovu i Metohiji nisu bila ni na srpskom ni na albanskom jeziku? Da li vi tvrdite da su ona bila samo na srpskom jeziku?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja govorim o periodu nakon 1989. godine, nakon što je ukinuta autonomija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Ja takođe govorim o periodu nakon 1989. godine i ja tvrdim da su dokumenta koja su Albanci dobijali na Kosovu bila i na albanskom jeziku, ne samo na srpskom. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja ih nisam video. Ja nikakve veze sa tim nisam imao. Ja nisam nikada video nijedan takav dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako ako niste videli nijedan dokumenat tvrdite da su bila samo na srpskom jeziku, a ne i na albanskom takođe?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja vrlo dobro znam kako dokumenti izgledaju, a to znate i vi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja, naravno, znam i znam da su na srpskom i na albanskom. A tamo gde žive Turci i na turškom jeziku, tamo gde žive Bugari i na bugarskom jeziku, tamo gde žive Mađari i na mađarskom jeziku i tako dalje. To je način koji se primenjivao širom Srbije. Da li je to tako ili nije, gospodine Džemajli?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Tokom tog perioda, sve je bilo na srpskom. Uopšte nije bilo ničeg albanskog. Kosovo je u to vreme bilo svedeno na nivo neke male lokalne opštine. Oni su nam oduzeli vladu, izvršno veće, a sve škole bile su zatvorene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pustite vi vladu i izvršno veće, ja govorim o dokumentima. Vi, dakle, tvrdite da dokumenti nisu bili na oba jezika nego samo da su bili na srpskom jeziku. Da li je to ono šta vi tvrdite, pa da idemo dalje?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Nakon 1990. godine dokumenti su bili samo na srpskom jeziku. Govorim sada ovde o opštini Srbica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je lako dokazati, prema tome nećemo se više na tome zadržavati. A recite, molim vas, kome su to Srbi dodavali "vić" na kraju njihovih imena, da bi ih posrbili? Da li možete da mi navedete ime i prezime bar jednog albanskog deteta kome su srpske vlasti promenile ime?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Bilo je mnogo takvih slučajeva. Bilo je takvih slučajeva i pre 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto kažete da ima mnogo takvih slučajeva, evo navedite mi jedan primer kome srpske vlasti nisu hteli da napišu u registru albansko ime Albancu, nego su mu napisali srpsko ime. Imate li jedan primer?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Na primer, umesto da me zovu Džemajli, zvali su me Džemaliaj (Xhemaliaj).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Džemaliaj, pa to je isto albanski, koliko ja razumem. Nije srpski nikako?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, nema "aj" na albanskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vama piše "Džemaliaj" na vašim dokumentima?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne. Albanski je Džemajli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, otkud vam onda ova priča u vašoj izjavi kako su Srbi dodavali "vić", jer vi kažete da su dodavali "vić"? Kako bi vaše prezime izgledalo da mu se doda "vić"? Da li bi to bilo Džemajlović? Da li to piše u bilo kom od vaših ličnih dokumenata?

SVEDOK DŽEMAJLI: Gospodine Mej, zašto on to mene pita? Zbog čega sam ja došao ovde? Ja sam došao ovde da bi me pitali o masakru i o onome šta je u mojoj izjavi.

SUDIJA ROBINSON: Ovo pitanje je relevantno, jer se tiče vaše verodostojnosti. Vi ste rekli da je postojala praksa dodavanja nastavka "vić" albanskim imenima, kako bi se ta imena pretvorila u srpska imena. Sada se od vas traži da date neke primere. Ukoliko možete da date neke primere, to morate da uradite. A ako za to ne možete da date takav primer, onda to dovodi u sumnju vašu verodostojnost. Da li vi znate za neki takav primer?

SVEDOK DŽEMAJLI: Pa on je to sam rekao. Rekao je Džemajlović. On je to sam rekao.

SUDIJA ROBINSON: Ne. Da li vi možete da nam date stvarni primer osobe koja postoji i koju vi znate, Albanca, čije ime je promenjeno u srpsku verziju dodavanjem "vić"? Nekoga koga vi znate, ne govoreći uopšteno.

SVEDOK DŽEMAJLI: Džemajlović. To je bilo u svakom dokumentu. Ali su ih oni sve spalili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O, znači to je bilo u vašim dokumentima, pa su ta dokumenta bila spaljena.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ništa nam nije ostavljenno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa kako da vi to niste naveli u svojoj izjavi, da su spalili vaša dokumenta?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Nema sumnje da sam ja to pomenuo, ali kako sam to prevideo, ja to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. U redu. To je jasno. Tvrđite na strani 2, u osmom pasusu i na strani 3 u prvom pasusu ove engleske verzije vaše izjave, da su 28. februara 1998. godine u Likošanu i Ćirezu srpske snage izvršile masakr nad 24 seljaka, uglavnom članova porodice Ahmetaj (Ahmetaj) i Sejdiju (Sejdiju). Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da su sela Likošani i Ćirez bila najsnagačnija uporišta UČK u to vreme?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To nije tačno. U to vreme nisu bila.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A u koje vreme su bila? U koje vreme?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Kasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O, kasnije. To je bila mala grupa u to vreme. Samo mala grupa je bila. A da li znate da su se tada vodile veoma žestoke borbe između pripadnika UČK i policije?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Na kojim mestima?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo u Likošanu i Ćirezu.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Šta su srpske snage tamo tražile? Pa to je albansko selo tamo i oni nisu imali šta tamo da traže. Oni nisu ništa uradili nikome, oni su obrađivali svoju zemlju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je drugo pitanje. To je drugo pitanje, gospodine Džemajli. A da li vam je poznato da su svi poginuli bili naoružani pripadnici UČK upravo u Likošanu i Ćirezu o kome vi govorite, da nije izvršen masakr nad civilima tamo? Dakle, svi poginuli bili su naoružani pripadnici UČK. Da li vam je to poznato?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To nije tačno. Svako može da posvedoči pred ovim Sudom o tome. Tamo nije bilo nijednog jedinog ubijenog vojnika OVK-a. To su bile samo žene, deca i trudnice i to svako može da posvedoči.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što se svedoka tiče, po tome ste čuveni. Ali vi tvrdite da ste ubrzo posle sahrane pripadnika porodice Ahmetaj i Sejdju i vi postali aktivan član i komandant jedinice UČK u selu Kastriot. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne. Ja sam običan vojnik. Nisam bio komandant i nije smeо da me naziva komandantom. Ja sam postao pripadnik OVK-a, oslobođilačke vojske. I da nije bilo druge strane, OVK nikada ne bi bila osnovana, jer zlostavljanje i zločini koje ste vi sprovodili, sve ono šta ste činili, uskraćivajući nam naša prava, sve to je dovelo do osnivanja OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, pokušajte da odgovarate na moja pitanja. Molim vas, pustite govore. Na strani 3 vaše izjave, vi kažete: "Ja sam se dobровoljno pridružio OVK 13. marta 1998. godine, postao sam pripadnik OVK u selu Kastriot. Iako nisam imao prethodnog vojnog iskustva, imenovan sam za komandanta jedinice". Prema tome, šta je tačno, ovo šta sad tvrdite ili ovo šta ste napisali ovde, da ste postali komandant te jedinice?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Već sam rekao da sam bio običan vojnik. Vremenom sam postao oficir koji je zapovedao jednim vodom, a kasnije oficir u brigadi. To je išlo postepeno, ne odmah.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To se ne vidi iz ove vaše izjave, pročitao sam vam celu rečenicu. Otkad govorite da ste se pridružili, u istoj rečenici kažete da ste postali komandant OVK. Ali da ostavimo to sad na stranu. Vaša aktivnost u to vreme, kako vi navodite, dakle, svodila se na preduzimanje akcija protiv pripadnika policije u vašoj oblasti. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Naravno, kada su došle srpske snage.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi koliko je takvih akcija preduzela vaša jedinica u toku 1998. godine?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Postojala je potreba da se preduzimaju akcije, ali u odbrambene svrhe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja vas pitam koliko je akcija vaša jedinica preduzela u 1998. godini?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Dao sam veoma tačan odgovor. Mi nismo preduzimali akcije, mi smo branili vlastite domove.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A od koga ste to branili domove 1998. godine, kada se zna da ste iz zasede ubijali policajce, vojnike, poštare, civile, Srbe, Albance, sve zajedno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Svako ko je pljačkao i napadao, bio je ubijen. Ali mi nismo napadali vas, vi ste napadali nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O, dakle kada ste pucali na policijska vozila koja su se kretala niz put, po vašem mišljenju, to je bila odbrana od neke vrste nasilja. Da li je to ono šta vi tvrdite? Koliko ste srpskih policajaca u tim akcijama ubili ili ranili? Da li imate predstavu o tome?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, zbog toga što je to bila odbrana. Zavisilo je od toga ko je bio tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Koliko ste policajaca ranili ili ubili u tim akcijama? Da li imate bilo kakvu ideju o tome?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, ja nisam kompetentan da odgovorim na to pitanje. Ja ne znam za bilo kakve brojeve. Ja nisam kompetentan da odgovorim na to. Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ste u tim akcijama uspeli da zarobite nekoga? Da li ste uspeli da zarobite bilo koga od policajaca?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Mi nismo, drugi jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kakva je bila njihova sudbina kada su bili zarobljeni od strane drugih?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Sudbina policije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Šta je bilo sa tim policajcima koje ste vi kidnapovali? Šta ste uradili s njima?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Time su se bavili drugi, viši organi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači kod vas su viši organi naređivali da se ubijaju i muče policajci, vi niste lično u tome učestvovali?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, nisam. Oni bi bili poslati drugim ljudima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na trećoj strani u drugom pasusu, vi se uglavnom žalite na to kako vaši ljudi u početku nisu bili dovoljno obučeni za rukovanje oružjem kojim ste raspolagali. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, neki od njih su odslužili vojni rok, ali većina nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li to znači, gospodine Džemajli, da ste iskustvo sticali upravo u ovim terorističkim akcijama koje ste preduzimali protiv policije, protiv legalnih vlasti?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To nije terorizam. Na vašoj strani su bili teroristi. Oni su ubijali starce i starice, decu, razarali su kuće, imanja, piliće, stoku, sve što je bilo albansko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam o vašem iskustvu. I vi sami znate da to šta ste rekli o starcima i deci nije istina. Te priče smo već čuli. Vi tvrdite da ste krajem 1998. godine dobili velike količine krijučarenog naoružanja. Recite mi o kakvima količinama i vrsti oružja se radilo?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Pre svega, to nisu bajke, to su dokumenti. Dokumenti postoje, sve je to zabeleženo na video

traci, sve je to veoma dobro poznato i dobro je poznato ko je to uradio. To je istina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao sam vas o krijumčarenom naoružanju, gospodine Džemajli.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Oružje je dolazilo na mnogo načina, na sve načine na koje smo mogli. Nismo mogli da biramo oružje. Borili smo se protiv tenkova i aviona i nismo mogli da na paljbu iz automatskog oružja odgovorimo automatskom paljbom. Branili smo se. Mi nismo odabrali rat.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A sa kakvim je naoružanjem raspolagala vaša jedinica krajem 1998. i početkom 1999. godine?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Mitraljezima i poluautomatskim puškama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da ste krajem leta 1998. godine posedovali teške mitraljeze, topove, minobacače, snajpere i tako dalje. Da li je to tačno? Minobacače?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Mitraljeze od 12,5 milimetara, ne druge stvari. Nije bilo minobacača. Tu i tamo je bio neki puško-mitraljez.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi navodite da je UČK imao saradnju i konstante kontakte sa pripadnicima OEBS-a. U čemu se ogledala ta saradnja?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Rekao sam dobri odnosi. Saradnja je jedna stvar, a dobri odnosi su druga stvar.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u čemu su se ti dobri odnosi ogledali?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Oni su pomagali ljudima. Mi bismo sa njima razgovarali, organizovali bi stvari za žrtve, i tako to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da vam pročitam vašu rečenicu celu od početka do kraja: "OVK je sa njima sarađivala i

stalno je bila u kontaktu sa OEBS-om". A rečenica pre toga glasi: "U oktobru 1998. godine, OEBS je došao na Kosovo da nadgleda situaciju". A onda kažete: "OVK je sa njima sarađivala". Prema tome, u čemu se sastojala ta saradnja?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Rekao sam, tokom te pauze, dok je sporazum bio na snazi, da je bilo ubijenih ljudi. I mi smo se sa njima dobro razumeli. Nije to bila saradnja. Neki ljudi nisu mogli da se vrate svojim kućama pa smo ih koristili kao posrednike.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi govorite o saradnji UČK sa misijom OEBS-a. To piše u vašoj rečenici: "UČK je sarađivala sa njima." Vi ne govorite o civilnoj saradnji nego o saradnji UČK sa misijom OEBS-a. Ja vas posebno pitam za tu saradnju. Ja vas ne pitam uopšteno ovde.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: OVK je razgovarala sa OEBS-om i ukazivala im na neke slučajevе kada su ljudi bili zabrinuti i prestrašeni i nisu smeli da se vrate svojim kućama. Oni bi govorili OEBS-u da je taj i taj onemogućen da se vrati svojoj kući, da nešto treba da se preduzme s tim u vezi, u tome se sastojala saradnja. To nije bila prava kooperacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ako je tako kao što sad kažete, onda mi objasnite kako to da kao pripadnik UČK i jedan od komandanata, što smo ustanovali, vi na trećoj strani u šestom pasusu izjavljujete kako je "NATO agresija na SRJ došla u pravo vreme, obzirom da je UČK bila potrebna pomoć". Da li je to tačno ili nije? Da li ste tako izjavili ili ne?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To nije tačno. NATO nam je pomogao. Ja nisam govorio o agresiji NATO. NATO je pomogao narodu, oni su podržavali narod direktno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete: "Tokom 24. marta 1999. godine, NATO je izvršio agresiju protiv Srbije. Ona je bila veoma dobrodošla u to vreme. OVK tada nije bila mnogo jaka i bila joj je potrebna pomoć." Da li to znači da vam je upravo NATO pomogao?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Oni su pomogli narodu Kosova. Oni su ih spasili od katastrofe. Ja sam pripadnik toga naroda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Da li to znači da je NATO vama pomogao, kao što vi to kažete, u ostvarenju separatističkih ciljeva terorizmom protiv legalnih vlasti? Da li je to tako ili to nije tako?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To nije tačno. Nije tačno da je NATO pomogao OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je UČK imala koordinirane aktivnosti sa NATO i da li je NATO agresija na Jugoslaviju ojačala pozicije UČK i vaša teroristička dejstva?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To morate da pitate nekog drugog, jer ja sam bio sitna riba u svemu tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato o bilo kakvoj kooperaciji sa predstavnicima OEBS-a, nakon što su se oni povukli sa Kosova? I ako je ona postojala, u čemu su se ti kontakti sastojali i na koji način su se ti kontakti ostvarivali?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da li govorite o OEBS-u ili o nečemu drugom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorim o strani koja je vodila rat protiv nas, uključujući, naravno i određene članove misije OEBS-a.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Molim vas, ponovite to još jednom, sve mi se pomešalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao sam vas da li ste i posle povlačenja misije OEBS-a sa Kosova imali saradnju i kontakte sa njihovim predstavnicima? U čemu su se sastojali, na koji način su se ti kontakti ostvarivali? Kako su se oni odigravali?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Kako bih ja mogao da imam kontakte sa njima kada se zna da ste ih izbacili 19. marta sa Kosovo?

va i iz Jugoslavije i više nismo mogli da imamo nikakve kontakte sa njima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite da smo ih mi izbacili napolje.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Svakako. Vi ste ih izbacili zbog toga što ste ih okrivljavali za izveštaj o Račku (Recak).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Vi ne treba da ovo objašnjavate dalje. To je sasvim u redu da imate takvo objašnjenje. Možete li mi, molim vas, reći, vi tvrdite na trećoj stranici u drugom paragrafu da je samo mali broj članova UČK imao uniforme. Čak kažete i na kraju rata da mnogi nisu bili u uniformama. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To je tačno, da većina nije imala uniforme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, većina nije imala uniforme. A prethodno smo konstatovali da ste dobili velike količine oružja. Da li, dakle, te vaše saborce koji nisu nosili uniforme, a svi su imali velike količine oružja, vi smatrate civilima ili ih smatrate borcima? Ili, ja bih rekao, teroristima, naravno. Da li ih vi smatrate civilima ili ne?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Mi vrlo dobro znamo ko su bili teroristi, oni su bili na drugoj strani. Pre svega, ja nisam rekao da je većina bila u civilnoj odeći, već da veliki deo njih nije imao uniforme. Imali su oružje, ali ne uniforme. Ali to nije bila većina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ste malopre rekli "većina", ali i veliki deo je za nas dovoljan da možemo da konstatujemo, dakle, da se veliki deo borio u civilnoj odeći i ubijao u civilnoj odeći. A recite mi da li je tačno da su u periodu od 24. marta do 29. marta, na području Srbice, Izbice, Drenice (Drenice), Lećine (Leqine) i tako dalje, da su se vodile vrlo intenzivne borbe između brojnih snaga UČK i naših snaga? Da li je to tačno ili ne?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne mogu da odgovaram ako su vam pitanja tako dugačka. Morate da se zaustavite. Mogu da vam dam jasan i kratak odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Kada ste gledali na mapi sa gospodinom Najsom, vi ste opisivali čitav niz sela. Pominjali ste Turićevac (Turićeve), Izbicu, Srbicu, Lećinu i tako dalje. Da li je tačno da su se u to vreme, od 24. marta do 29. marta, vodile veoma intenzivne borbe između brojnih snaga UČK i naših snaga? Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja nisam pominjao Turićevac, Lećinu, Kastriot, Izbicu, Ćitak, ali ne, pominjao sam... Ali nisam pominjao Turićevac. Tamo su bile borbe. Da, naravno. Ako dolaze ljudi i napadaju vas, morate da se branite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je vaše objašnjenje da neko dolazi da vas napada. A da li je tačno da su se u to vreme, u tom području, nalazile i dejstvovalе 111., 112., 113., 114., 140. i 145. brigada UČK? Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Poslednje dve uopšte nisu bile u Drenici, poslednje dve koje vi pominjete. Prve tri brigade postoje. One su postojale. Ali da li mi govorimo uopšte o Drenici ili mi govorimo samo o mom malom području?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorimo o Drenici. To je mesto gde su se vodile borbe. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ali Drenica je veliki region. Tu su 52 različita sela. To je veliko područje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliki je, to se može videti. Da li je tačno da su ovih šest brigada UČK bile tu, da su se tukle sa policijom i vojskom?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To su bile tri brigade 111., 112., i 113. brigada. Odakle vam šest? Poslednje dve ne postoje, nisu postojale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 114., 140., 145. i druge tri.
Da li su one bile tamo?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: To sam već rekao. Brigade 111., 112., i 113. su postojale u Drenici. A ostale nisu, one uopšte nisu bile tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, evo, znači tri brigade su bile tamo. Da li to znači da je tamo bilo negde oko 2.500 naoružanih pripadnika UČK, u to vreme? Da li je to tačan broj?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ako govorimo o celokupnoj Drenici, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da predemo na ovaj vaš navodni događaj. Vi tvrdite na strani 5, u paragrafu 2, da ste sa udaljenosti od oko 700 metara, sada ste rekli 600, ali to ne menja mnogo, čuli kako naši vojnici praktično određuju tarifu za život, za kuće ili za vozila. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne znam tačno, ali znam da je tražen novac, da je iznuđivan novac. Pominjane su razne sume. To sam čuo od preživelih sa tog područja. Znam da je određena suma novca tražena za kuću, za auto i bilo je dosta pljačke. Ima puno ljudi koji su ovamo dolazili pre mene i koji su govorili o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U to ne treba da sumnjamo, to je svako mogao da vidi. Ovde ima veliki broj lažnih svedoka, pripadnika UČK. Ali vi ste to rekli. Moje pitanje je drugo. Vi ste čuli da su oni tražili 1.000 DM za život porodice, 1.000 DM za kuću, 50 do 100 DM za traktore i vozila i sve ste to čuli sa razdaljine od 600 metara. Vi ste ih čuli kako oni određuju te tarife. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne. Ne, to su mi oni rekli, preživeli su mi pričali, ljudi koji su preživeli rekli su da je 28. marta bilo puno ljudi koji nisu mogli da odu, da stignu do Albanije. Oni su se vratili, žene i deca. Vraćeni su nedelju dana kasnije, a 11. maja ponovo su ih odveli. Odveli su sve žene i decu u Avdijinu kuću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Samo mi ovo razjasnite, vi to niste čuli, nego su vam to rekli sutradan ili nekoliko dana kasnije. Da li je to istina?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Nije bilo potrebe. Mojoj porodici se to desilo. To uopšte nisu bile glasine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu. Samo vas pitam, odgovorite mi precizno sa da ili ne. Da li ste vi to čuli ili niste čuli? Da li ste vi to čuli ili niste čuli da naši policajci i vojnici zahtevaju novac?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja sam čuo da su nešto govorili, mada ne znam šta su tačno govorili. Kasnije sam čuo šta je tom prilikom bilo rečeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači niste čuli nego su vam rekli o tome? Da li je tako ili ne?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Već sam odgovorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi ovde kažete da ste to čuli.

SUDIJA MEJ: Odgovorio je na ovu temu, dao je svoje odgovore kakve je imao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, to što ste sa 600 metara videli, a niste mogli da čujete, kako ste vi sa slabim vidom sa 600 metara videli ovo što opisujete?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Uz pomoć buke. Bilo je vike, plača i vriske.

SUDIJA MEJ: Pitani ste kako ste sa svojim slabim vidom mogli sa takvog rastojanja da vidite šta se dešava? To je pitanje.

SVEDOK DŽEMAJLI: Moj vid je u to vreme bio bolji. Pogoršao se posle rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a pošto ste opisali da ste od svih tih 5.000 prisutnih plus 2.000 koji su bili u šumama samo vi to videli, recite mi gde su se u tom trenutku nalazili ostali pripadnici vaše jedinice UČK?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Nije tačno da sam ja bio jedini koji je to video. Ovim užasnim događajima prisustvovalo je mnogo ljudi, video je mnogo ljudi. Međutim, ja sam odabran da dođem ovde da svedočim, ali ima puno drugih koji su isto videli. Ali ne mogu doći svi ovde, 2.000 ljudi ne može doći ovde da svedoči, svaki ponaosob.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja ne sumnjam da vi možete da pošljete i više hiljada ljudi da svedoči, čak i da sam ja bio tam. Ali ja sam zapisao kada vas je gospodin Najs pitao i odgovorili ste da ste taj pokolj, kako vi kažete, posmatrali sami, kao komandant jedinice, posmatrali ste seljake. Nema jedinice, nema seljaka. Vi ste ovo posmatrali sami?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Sa položaja na kom sam se ja nalazio na zapadu, ja sam za kratko bio sam u tom trenutku. Ali kasnije je došlo mnogo drugih ljudi. Oni su se vratili i ispričali mi šta se desilo. Ja sam bio na zapadnoj strani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Ja imam ovde zabeleženo da ste vi govorili prema iskazima svedoka, da su srpske snage opkolile Izbicu. Ubijena dva civila, to ste sad rekli spontano, iako to niste napisali. Ali, molim vas, možete li mi odgovoriti zašto su tih 5.000 civila došli na poljanu? Rekli ste da su sami došli, da ih niko nije terao na poljanu, to sam čuo. A zašto su došli na poljanu?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Muškarci su izašli iz kuća, zatim žene. Bilo je dosta invalida, staraca, dece koji nisu mogli da se penju u brda, tako da su mislili da će ako se okupe svi zajedno, biti bezbedniji, zajedno sa svim tim starim ljudima. Međutim, vas nije bilo briga za njih. Da su znali šta će im se desiti i oni bi pobegli u brda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Možete li odgovoriti na moje pitanje, molim vas, gospodine Džemajli? Zašto ste se sklonili na poljanu?

SUDIJA MEJ: On je odgovorio na to pitanje. Objasnio je zašto su oni tamo otišli po njegovom mišljenju. Sada pređimo na sledeće pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste se, gospodine Džemajli, da budem vrlo precizan, da li ste se sklonili na poljanu da budete u velikoj grupi vidljivi zato što ste bežali od bombardovanja? Da li je tako ili nije?

SUDIJA MEJ: On nije bio na poljani. Drugi su bili na poljani, a on je bio u šumi, u brdima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, zašto su se, da ne kažem zašto ste se sklonili na poljanu? Da li su se na poljani u toj velikoj grupi sklonili da bi se zaštitali od bombardovanja, da bi u velikoj grupi bili vidljivi, da bi bili vidljivi kao civili, zbog toga što je pre toga bilo veoma intenzivno bombardovanje? Da li je to istina ili ne?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Nisam ja bio тамо. Stanovništvo se okupilo тамо. Dosta se dešavalo zbog granatiranja i bombardovanja od koga су они bežali. Morali su да напусте своје domove и nadali су се да ће srpske snage када ih vide, да ih поштеде, да ih нећe ubiti. Ljudi su se predali, изашли су на ту poljanu, žene i deca, dok je UČK bio u brdima. Oni nisu bili sa tim naredom. Oni su se povukli zbog srpskih snaga, a ne zbog NATO.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo sad da se razumemo, gospodine Džemajli. Ovde ste rekli maločas kada vas je gospodin Najs pitao da nešto opišete, ja sam zapisao citat i on se nalazi u transkriptu, linija 615.809. Rekli ste: "Nije više bilo bombardovanja", pa dalje objašnjavate da je bilo granatiranja. Kad kažete nije više bilo bombardovanja, da li to znači da je prethodno

bilo bombardovanje? Dakle, da li mogu da zaključim da su ljudi pobegli na poljanu zato što je NATO bombardovao selo? Da li je to istina, gospodine Džemajli, ili nije?

SUDIJA MEJ: Morate da razbijete to pitanje. Rekli ste ranije da to nije bilo zbog NATO bombardovanja. Međutim, prvo pitanje glasi da li je bilo NATO bombardovanja u tom kraju pre ovog incidenta?

SVEDOK DŽEMAJLI: NATO je počeo da bombarduje 24. marta, a ovo se desilo 28. marta. Nije tačno da su pobegli od NATO bombi. NATO nije bombardovao. Mi smo bežali od granatiranja sa srpske strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali ste spontano rekli: "Nije više bilo bombardovanja", što znači da je pre toga bilo bombardovanja. Ne biste mogli drugačije da se izrazite, onda.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Mislim da sam jasno rekao šta sam htio. U Izbici nije bilo nikakvog NATO bombardovanja. Vaše snage su nas granatirale, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da se nije desio događaj tako što su ljudi zbog bombardovanja pobegli na poljanu da bili uočljivi iz vazduha kao velika grupa civila i da je posledica tog bombardovanja, ti ugljenisani leševi pod traktorima i to što sad pripisuјete NATO zločine srpskim snagama? Da nije događaj tako izgledao, gospodine Džemajli?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ne, uopšte nije bilo tako. Možete da iskrivljavate stvari kako god želite, ali tako nije bilo. To je bila vaša akcija, vi ste stajali iza toga, vi ste to učinili svojim rukama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste danas da su od tih 5.000 ljudi na poljani izdvojili sve muškarce i to ste rekli, "jednog po jednog". Tako ste upravo rekli i to sam zapisao.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, jednog po jednog. Oni su ih razdvojili jednog po jednog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da je od 5.000 građana bilo samo 150 muškaraca?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da, tako je. Jer mlađi muškarci nisu hteli da izlaze na tu poljanu. Oni su krenuli u brda, samo su žene, deca i starci, invalidi i mentalni bolesnici izašli na tu poljanu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od te skupine, od 5.000 ljudi, samo je 2,5 posto bilo muškaraca, a 97,5 posto su bili žene i deca. Da li je to istina?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da. Od svih muškaraca koji su bili u toj grupi, samo je 16 njih preživelo. Čuo sam da ih je zapravo 17 preživelo. Ostali su bili ranjeni. Njih 14 je bilo ranjeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja ne govorim sad o tome, nego vas pitam da li vam se čini logičnim vaša tvrdnja da među 5.000 građana bude samo 150 muškaraca, da bude samo 2 posto muškaraca?

SUDIJA MEJ: To nije ispravno pitanje, bez obzira da li je logično ili ne. To je njegovo svedočenje. On je dao svoj odgovor. Nema veze da li je logično ili ne.

SVEDOK DŽEMAJLI: To je činjenica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Za mene je njegova tvrdnja toliko nelogična da je očigledno lažna.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, nema smisla da se raspravljate oko toga. Čuli ste njegovo svedočenje. To on tvrdi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Objasnite mi kako ste vi sa udaljenosti na kojoj ste bili, pišete ovde 700 metara, a sada kažete

600, ali svejedno, metara, uspeli da izbrojite tačan broj muškaraca za koje tvrdite da su podeljeni u dve grupe i zbog čega ste ih uopšte brojali?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Gospodine Mej, pre svega on laže. I mene vredaju ovde. Osećam se uvređenim.

SUDIJA MEJ: Gospodine Džemajli, nemojte da se vredate. Vi samo svedočite, pričate nam šta se desilo, dok optuženi ima pravo da postavlja pitanja, koliko god ta pitanja zvučala uvredljivo. Ako jednostavno na njih odgovorite, brže ćemo da završimo sve ovo. Pita vas kako ste mogli da ih izbrojite i možda biste mogli jednostavno da nam to objasnite.

SVEDOK DŽEMAJLI: Na šta mislite, na leševe ili na ljudе?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o ljudima, pošto kažete da ste ih sa 700 metara videli kako ih izdvajaju i da ste ih izbrojali onoliko koliko ste rekli da ih je tamo bilo. Molim vas, pročitajte svoju izjavu pa ćete videti šta ste rekli.

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Nisam znao tačno koliko ih je podeljeno na grupe, ali znam tačno koliko ih je preživelo. Od svih muškaraca koji su tamo bili, samo je 16 preživelo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, vi ste, koliko sam razumeo, u ovom glavnom ispitivanju objasnili da ste samo videli da su ih odvojili, a da niste videli da su ih streljali. A kasnije ste rekli da ste videli neku grupu od 30 ljudi da je streljana. Da li možete to da objasnite?

SUDIJA MEJ: Nije bilo razlike, on je to rekao u svom iskazu. Rekao je da je video grupu od, čini mi se da je rekao da je video da je 39 ubijeno. To je bio njegov iskaz.

SVEDOK DŽEMAJLI: Ja sam video 39 mrtvih. Ja nisam znao tačno koliko ih je bilo u toj grupi, ali video sam da ih je 39 bilo ubijeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tih 39 ljudi ste videli vi lično kako su bili ubijeni. Da li je to tačno?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko je bilo pripadnika naših snaga koji su, kako vi tvrdite, to izvršili? Koliko ih je bilo tamo?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Bila su četvorica koji su izveli tu grupu na poljanu, a tamo su bili drugi u okolini, koji su opkolili područje. Gospodine Mej, oni su tamo bili sa svojim porodicama, nisu se usudili da intervenišu, jer onda bi pobili njihove porodice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači četiri policajca su bila i koliko ih je još bilo okolo?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Dvadeset. Bilo ih je 20, ne četvorica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, 20. Sada mi objasnите kako to da vi sa svojom jedinicom niste priskočili da pomognete vašim sugrađanima, kad je bilo svega 20 policajaca koji su, navodno, organizovali i izvršili streljanje, kako vi kažete, 150 ljudi. Kako se ovo moglo dogoditi? Pa jedan čovek bi pomogao, kad je samo 20 ljudi u pitanju, ne cela vaša jedinica. Kako to da niste pomogli? Kako to da niste intervenisali, vi i vaša jedinica?

SVEDOK DŽEMAJLI – ODGOVOR: Ja sam rekao da je 20 ljudi izvršilo egzekuciju, ali u okolini je bilo mnogo drugih snaga. Ali samo njih 20 je izvršilo pogubljenje. Bilo je još na stotine drugih vojnika. OVK nije mogla da interveniše, jer da smo počeli da pucamo, pucali bismo u gomilu. Morali bismo da budemo jako pažljivi. Nismo želeli da pucamo, jer bismo onda pogodili i ranili ljude. Tamo je bila OVK, ali nismo mogli da intervenišemo. Postoji čista i prljava borba sa civilnim stanovništvom. To je bila prljava borba. Mi to nismo radili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu priču znamo i ona je potpuno neistinita, ali moje je pitanje bilo drugačije. Kako to da vi vidite da hoće da vam streljaju sugrađane, a ne priskočite im u pomoć i

cela vaša jedinica UČK gleda, a vi nećete da im pomognete?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Svedok je odgovorio na to pitanje. Sada moramo da prekinemo raspravu zato što je došlo vreme za to. Gospodine Džemajli, molim vas, da se vratite sutra kako bi se vaše ispitivanje privelo kraju. Gospodine Miloševiću, daćemo vam sutra ujutru još deset minuta i na taj način ćete da imate više vremena od Tužilaštva. Mi ćemo da dozvolimo Tužilaštvu da prikaže video traku, jer se ceo ovaj incident osporava i izražena je tvrdnja da se radi o izmišljotini. Prema tome, pogledaćemo video traku i dozvoličemo vama, gospodine Miloševiću, da kasnije postavite više pitanja, ali samo o toj video traci i ni o čemu drugom. U redu, prema tome, nastavljamo sutra ujutru u 9.00.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja nisam razumeo. Da li mi dajete deset minuta više ili mi dajete ukupno deset minuta sutra ujutru?

SUDIJA MEJ: Dobijate deset minuta više da završite unakrsno ispitivanje. Nakon toga ćemo pogledati video traku i dozvoliti vam da postavite pitanja o video traci, ali ta će pitanja da budu onda isključivo ograničena na video traku. Da. Naravno, dozvoličemo i prijateljima suda da postave neka pitanja, ako ih bude bilo.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja ću da pokušam da video traku pripremim u sažetoj formi. Možda će, stoga, da bude od pomoći optuženom da danas posle podne pogleda video traku u celini. Ja ću da učinim sve što mogu da on danas posle podne dobije traku ili transkript.

SUDIJA MEJ: U redu. Nastavljamo sutra ujutru u 9.00.